ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 23ον | ΑΘΗΝΑΙ 1—15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1909 | ΑΡΙΘΜΟΣ 977

ΝΟΜΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΩΝ ΛΕΥΚΩΝ

Α'.

Τώρα ποῦ ἡ τάξις ἀποκατεστάθη καὶ ἡ Βουλὴ ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας της, ἃς ἀπευθύνομεν καὶ ἡμεῖς μερικὰς αἰτήσεις εἰς τὸ σωματεῖον τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν εἰς χεῖρας του τὴν ἐθνικὴν ἀναδιοργάνωσιν.

Εἶναι ἴσως κατάλληλος περίστασις, νὰ ψηφισθοῦν μερικοὶ νόμοι, καὶ νὰ ληφθοῦν μερικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ σώσουν τὸν τόπον μας ἀπὸ ἕλκη, ποῦ μολύνουν καὶ βρωμίζουν τὴν ἠθικήν μας ὑπόστασιν.

Ἓν ἀπὸ τὰ φοβερώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν λευκῶν. Ἐμπόριον ποῦ διεξάγεται ἐλεύθερα σχεδὸν καὶ ἐντὸς τῆς χώρας καὶ ἐκτὸς αὐτῆς. Μία ἀναγγελία εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, δύω γραμμαί, ἕνα «ἀπωλέσθη κοριτσάκι δέκα ἢ δώδεκα ἢ δέκα τεσσάρων ἐτῶν» εἶναι ἡ ἐπίσημος καὶ ψηλοφητὴ διακήρυξις τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐπονειδίστου αὐτοῦ ἐμπορίου. Συχνὸ μία δημοσιογραφικὴ ἀνάκρισις ὑπὸ τύπον ἀναγνώσματος ἢ χρονογραφίας σηκώνει τὸν πέπλον ποῦ σκεπάζει ὅλην αὐτὴν τὴν ἐντροπήν, ποῦ λυμαίνεται τὰς λαϊκὰς τάξεις καὶ ἀνοίγει βάραθρα διαφθορᾶς καὶ ἠθικοῦ θανάτου. Πολλοὶ ἢ ὀλίγοι διαβάζουν τὰ φρικτὰ αὐτὰ πράγματα καὶ ἢ κουνοῦν τὸ κεφάλι μὲ ἀπελπισίαν ἢ ὑβρίζουν τὸν γράφοντα διὰ τὰ παραμύθια ποῦ ἐπινοεῖ.

Ἔπειτα πάλιν τὸ παραπέτασμα κατεβαίνει καὶ ὀπίσω ἀπὸ αὐτὸ διαδροματίζονται τραγωδίαι φρικώδεις μὲ θύματα παιδιὰ ἀπὸ ὀκτὼ καὶ δέκα χρόνων καὶ νέα κορίτσια ἀπὸ δέκα πέντε καὶ δέκα ἓξ.

Ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι βέβαια ἡ πρώτη καὶ μόνη χώρα, τὴν ὁποίαν μολύνει ἡ πληγὴ αὐτή. Παντοῦ καὶ εἰς τοὺς πλέον προωδευμένους καὶ μεγάλους λαοὺς ἡ φαυλότης καὶ ἡ κακοήθεια ἐξεμεταλλεύθη πάντοτε τὰ ἀνθρώπινα πάθη καὶ ἐπεβουλεύθη μὲ ἐλαφρὰν συνείδησιν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν ἀκόμη τῶν ἀπροστατεύτων καὶ τῶν ἀδυνάτων. Μεταξὺ τῶν ἀδυνάτων τῆς χθὲς ἦσαν καὶ αἱ γυναῖκες. Μεταξὺ ὅμως τῶν ἀδυνάτων καὶ τῆς σήμερον καὶ τῆς αὔριον καὶ τῆς αἰωνιότητος εἶναι τὰ παιδιά.

Εἶναι δὲ περίεργον πῶς ἡ νομοθεσία, ἡ ὁποία ὤφειλεν εἰδικῶς νὰ προστατεύῃ τὰ παιδιά, τὰ κορίτσια περισσότερον ἀπὸ τὰ ἀγόρια, ὡς ὑποκείμενα εἰς περισσοτέρους κινδύνους, τὰ ἀφῆκεν εἰς τὴν τύχην των καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φαύλων. Ἕνας νόμος ρωμαϊκός, παρμένος χωρὶς ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀρχαιοτέραν νομοθεσίαν τοῦ Μανοῦ, φυλῆς Ἰνδοαριανῆς, καθορίζει τὴν ἐνηλικιότητα τῆς κόρης εἰς τὸ δωδέκατον ἔτος. Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτὴν περίπου οἱ κάτοικοι τῶν Τροπικῶν ὑπανδρεύουν τὰ κορίτσια των, ἕπεται ὅτι ὅλης τῆς ὑφηλίου τὰ κορίτσια πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ἐνήλικα καὶ νὰ φέρουν τὴν εὐθύνην πάσης κατὰ τῆς τιμῆς των γινομένης προσβολῆς ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν καὶ ἄνω.

Φυσικὰ εἰς τὴν λείαν αὐτὴν τὴν ἀπροστάτευτον καὶ ἀπὸ τὸν νόμον καὶ ἀπὸ τὴν ἀπειρίαν νῆς ζωῆς ἐπιπίπτουν οἱ ἀνθρωπέμποροι. Καὶ ἀνενόχλητοι στήνουν τὰς παγίδας των εἰς κάθε γωνίαν τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου πλὴν τῆς ἐσωτερικῆς καναναλώσεως, γίνεται καὶ ἐξαγωγὴ ἰδίως Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς Αἴγυπτον.

Ὁ Ἐθνικὸς Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων ἵδρυσεν ἤδη εἰδικὸν Τμῆμα διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ κακοῦ. Ἀλλὰ τί ἠμποροῦν νὰ κάμουν πέντε ἢ δέκα κυρίαι, ἐὰν ἡ Ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη δὲν τὰς βοηθήσῃ διὰ δρακοντίων μέτρων καὶ νόμων προστατευτικῶν. Καὶ ἐφόσον ἡ κόρη εἶναι ἀνῆλιξ τὴν ἐπαύριον τῆς συμπληρώσεώς τοῦ δωδεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας της, πῶς θὰ τιμωρηθῇ τὸ κακούργημα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἀθωότητός της.

Οἱ ἄλλοι λαοί, ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει φεμινισμὸς καὶ γυναῖκες μὲ δρᾶσιν πολιτικήν, ὄχι ψηφοθηρίας καὶ ρουσφετολογίας μόνον, ἀλλὰ προόδου καὶ ἠθικῆς ἀναγγενήσεως τὰ ἐτροποποίησαν, νόμον καὶ ἡ κόρη γίνεται ἐνῆλιξ μετὰ τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας της. Ἡ Γαλλία, ἡ σχετικῶς, ὅπως αἱ λατινικαὶ ἐν γένει φυλαί, ὀπισθοδρομικὴ εἰς τοιαῦτα ζητήματα, ἐψήφισεν ἐν τούτοις τὸν νόμον αὐτὸν διὰ νὰ θέσῃ φραγμὸν εἰς τὴν φαυλοκρατίαν, ἡ ὁποία ὑπενόμευε τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἠθικὴν τῶν λαϊκῶν τάξεων.

Τώρα ὅπου τόσαι νομοθετικαὶ μεταρρυθμίσεις ἔγιναν καὶ γίνονται καὶ ἐδῶ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβληθῇ καὶ νὰ ψηφισθῇ ὁ νόμος αὐτός; Ὅλοι περίπου οἱ βουλευταὶ καὶ ὅλοι οἱ σημερινοὶ ἀνοργανωταὶ εἶναι οἰκογενειάρχαι καὶ πατέρες κοριτσιῶν. Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ ἀφήσουν τὴν περίστασιν αὐτήν, χωρὶς πραγματικῶς νὰ συντελέσουν εἰς μίαν τοιαύτην ἐξασφάλισιν τῆς τιμῆς τῶν κοριτσιῶν ἐν γένει δὲ ἰδιαιτέρως, τῶν λαϊκῶν τάξεων. Αὐτὰ ὑπόκεινται εἰς μεγαλητέρους κινδύνους καὶ διότι παλαίουν τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ἀπὸ τῆς ἡλικίας αὐτῆς καὶ διότι ἡ ἀμάθεια καὶ εὐπιστία τῶν γονέων εἶναι ἔδαφος πρόσφορον εἰς τοὺς κακοήθεις ἐκμεταλευτάς.

Αἱ συντεχνίαι, αἱ ὁποῖαι ἀκριβῶς ἀντιπροσωπεύουν τὰς λαϊκὰς τάξεις καὶ τῶν ὁποίων εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἀκούεται ἡ γνώμη, ὀφείλουν, ἔχουν καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν νὰ ζητήσουν τὴν ἄμεσον τροποποίησιν τοῦ νόμου αὐτοῦ. Διότι ἂν περιμένωμεν τὸν Ἑλληνικὸν Κώδηκα μὲ τὴν τροπὴν ποῦ ἔλαβε πάλιν τὸ ζήτημα, ἡ προστασία τῆς κόρης θὰ μείνῃ μόνον ὡραῖον ὄνειρον ὅπως ἔμεινε καὶ φοβοῦμαι ὅτι θὰ μείνῃ καὶ ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ Ἀστηκοῦ Κώδηκος.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΚΡΟΥΜΠΑΧΕΡ

Α

Ἕνα μεγάλο της ἐργάτη ἔχασε ἡ φιλολογικὴ ἐπιστήμη. Ἕνας μεγάλος φίλος τοῦ ἔλειψε τοῦ γένους τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἡ γερμανικὴ παιδεία θὰ τὸν τιμήσῃ ἄξια τὸ σοφὸ ποῦ πέθανε. Οἱ βυζαντινολόγοι τῆς Εὐρώπης θὰ μιλήσουνε μὲ σέβας καὶ μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἔδωκε τὸ σύνθημα γιὰ τὴν κριτικὴ μελέτη καὶ γιὰ τὸ δυνάμωμα, γιὰ τὴν ψιλολογημένη γνώση, γιὰ τὴ σωστὴ τὴν ἐκτίμηση τοῦ νοῦ τοῦ βυζαντινοῦ. Μονάχα ἡ Ἑλληνικὴ πατρίδα, συρμένη ἀπὸ τὸν ἐθνοφάγο λογιωτατισμό, θὰ τὸν ἀκούσῃ ἀδιάφορα, καὶ μπορεῖ καὶ μ' ἕνα ἀνάκρασμα σὰν ξανασασμοῦ, τὸ θάνατο ἑνὸς ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀφιλοπρόσωπους ἀπὸ τοὺς ἐγκάρδιους εὐεργέτες τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Καὶ λιγοστοὶ ἐκεῖνοι ποὺ καταλαβαίνουν ὄχι μόνον τὴν ἀξία τὴν ἐπιστημονικὴ τοῦ πολυσέβαστου νεκροῦ, μὰ καὶ τὴν εὐγενική του ἀφοσίωση, καὶ τὴν ἡρωϊκή του τόλμη τὴν ὥρα ποὺ φωτιὰ πῆρε τὸ σημαντικό μας τὸ ζήτημα, καὶ μᾶς μίλησε ὄχι γιὰ ὅσα κολακεύουν τοὺς φαντασμένους καὶ ἱκανοποιοῦνε τοὺς ἐγωϊστές, μὰ γιὰ ὅσα συγκινοῦν ἐκείνους ποὺ πεινᾶνε καὶ διψᾶνε δικαιοσύνη. Κι' ἀκόμα πιὸ λιγοστοὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸ θάρρος εἶχαν, ποὺ τὸ κουράγιο θᾶχουν νὰ ὑψώσουν τὴ φωνή τους καὶ νὰ δοξολογήσουν καθὼς τοὺς πρέπει τὸν πολυσέβαστο νεκρό. «Τὸ ξέρω πὼς θὰ μὲ βρίσουν ἐκεῖ κάτου» ἔλεγε μόλις ἀποφάσισε νὰ μπῇ κι αὐτὸς ἄπαρτος μὲ τἄρματά του μέσα στὸν πόλεμο γιὰ τὸ Λόγο, μέσα στὸν ἀγῶνα τῆς ἰδέας ἐνάντια στοὺς ἀνίδεους καὶ στοὺς κακοθελητές. Μὲ δάφνη ἀπὸ τὸν Εὐρώτα, μ' ἀγριελιὲς ἀπὸ τὴν Ὀλυμπία καὶ μ' ἀσφόδελους ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ ἱεροῦ Βράχου, μὲ σπάρτα καὶ μὲ νάρκισσους καὶ μὲ ἀγριολούλουδα ἀπὸ κάθε κάμπο καὶ βουνό τῆς Ρωμιοσύνης, μὲ τὴ μουσικὴ τῶν ἐθνικῶν μας τραγουδιῶν καὶ μὲ τοῦ Σολωμοῦ τοὺς στίχους ἔπρεπε ἡ νέα ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ νὰ τοῦ στολίσῃ τὸ νεκροκρέββατο καὶ νὰ τὸν ξεπροβοδήσῃ στὸ μνῆμα. Ἀνάμεσ' ἀπὸ τοὺς εὐλογημένους ἴσκιους τοῦ Φωριὲλ καὶ τοῦ Τομαζέου, τρισευλογητὸς ἐκεῖνος καὶ μὲ πιὸ ψηλὸ τἀνάστημα ὅσο πιὸ μεστωμένη καὶ ἡ σοφία του, ἂς γίνῃ τώρα ἕνας ἴσκιος, γέρνοντας ἀπάνου μας καλοπροαίρετα πάντα καὶ ἀμνησίκακα, δαίμονας ἀγαθός, γιὰ νὰ μᾶς ὑπαγορεύῃ ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο ποὺ μακάριος τώρα στέκεται, γιὰ νὰ μᾶς ὑπαγορεύῃ τὰ καλά, γιὰ νὰ μᾶς κρατᾷ στὸν ἴσο δρόμο, τοὺς διαλεχτοὺς

ΤΟ ΑΚΑΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

(Ἀπὸ τὸ ἐφετεινὸν Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Κ. Φ. Σκόκου)

τῆς Ἐπιστήμης ποὺ φωτίζει, τοὺς διαλεχτοὺς τῆς Τέχνης ποὺ δημιουργεῖ, ποῦ δὲν μποροῦνε παρά, μέρα μὲ τὴ μέρα, νὰ πληθύνουνται. Ὅσο ποὺ μιὰ μέρα ἡ Ἑλληνικὴ πατρίδα, μὲ καθαρὰ πιὰ τὴ συνείδηση τοῦ εἶναι της τοῦ διανοητικοῦ, νὰ τοῦ στήσῃ τἄγαλμα ποὺ τοῦ χρωστᾷ, τἄγαλμα μέσα στἀγάλματα ποὺ προφητικὰ εὐκήθηκε νὰ στήσουμε στοὺς Σολωμοὺς καὶ στοὺς Ψυχάρηδες, καὶ σ' ὅλους τοὺς πρωταπόστολους τῆς γλωσσικῆς Ἰδέας, λυτρωτῆδες τοῦ νοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ.

Μεγαλόβουλος ἐπιστήμονας, ὅπου τριβόλοι κι' ἀγκάθια καὶ μονοπάτια δυσκολοδιάβατα, πρῶτος χάραξε κ' ἔστρωσε δρόμο γιὰ τὴ μελέτη τὴν πρεπούμενη τοῦ βυζαντινοῦ λόγου. Ἔλεγε μιλώντας γιὰ τὴν περίφημή του «Ἱστορία τῆς βυζαντινῆς λογοτεχνίας:» — Ἐγὼ πρόδρομους δὲν ἔχω· μόνος μου θὰ τὰ προστατέψω τὰ ἐπιστημονικὰ δικαιώματα τοῦ ἔργου μου. Ὅ,τι κατώρθωσα γιὰ τοὺς βυζαντινοὺς τοὺς αἰῶνες δὲν εἶνε παρὰ τὸ δούλεμα τοῦ πρώτου ὑλικοῦ. Πρῶτα πρῶτα εἴταν ἀνάγκη νὰ βαλθοῦνε τὰ θεμέλια καὶ νὰ στηθοῦνε οἱ σκαλωσιές. Γιὰ νἄβρουν οἱ ἄλλοι ποῦ θἀρθοῦν ἕτοιμο κάποιο σχέδιο, τελειωμένο τὸ πατάρι, ἀσφαλισμένη σκεπή, νὰ δουλέψουν ἀπὸ κάτου — Μεγάλος φιλάνθρωπος (δόστε στὴ λέξη τούτη τὸ πιὸ πλατὺ νόημα), ἀντάμωσε τὴ δυνατὴ καὶ καθαρὴ φωνή του, γαληνὸς καὶ λαμπρομέτωπος, ξεχωριστὴ φωνὴ πάντα, μὲ τῆς πολὺ προχωρημένης ἐπιστήμης του τἀλύγιστα τὰ ὅπλα, ξεχωριστὴ φωνή, μέσα στὸ χορὸ τῶν γκρεμιστῶν τῆς πρόληψης, τῶ δουλευτάδων τῆς ἀλήθειας. Κι' ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ τοῦ ἀντισηκώθηκαν. Οἱ πιστοὶ τοῦ τυφλοῦ ρωμαντικοῦ κλασσικισμοῦ τόνε περάσανε γιὰ πολέμιο τῶν ἀρχαίων γραμμάτων. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ μωρόσοφου δασκαλισμοῦ τόνε κηρύξανε προδότη καὶ πλερωμένο. Ἐκεῖνος ἀποκρίνονταν ἥσυχα ἥσυχα, μὲ τοῦ πολυδιαβασμένου τὴ συλλογὴ μὲ τοῦ σοφοῦ τὸ γλυκόγελο. Ἔλεγε :— Αὐτὸ ποὺ κάνω εἶναι τόσο ἁπλὸ καὶ τόσο αὐτονόητο ποὺ ἔπρεπε κανεὶς νὰ ντρέπετ' ἔτσι δημόσια νὰ μιλῇ γιὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Μὰ νὰ μὴν παραξενευόμαστε· ἡ μοῖρα τὸ ἔγραψε, τὰ ἁπλὰ ἴσα ἴσα καὶ ταὐτονόητα νὰ νοιώθουνται καὶ νὰ παίρνουνται ὕστερ' ἀπὸ πεισματωμένο πόλεμο. — Καθὼς πάντα τυχαίνει σὲ κείνους ποὺ προβάλλουνε δημιουργοὶ καὶ πρόμαχοι τῶν καινούριων ἰδεῶν, οἱ ἀντίθετοι τοῦ Κρουμπάχερ εἴτανε μέσ' ἀπὸ τοὺς κύκλους τῶν ὁμοτίμων του. Ἕνας σοφὸς καθηγητὴς τῆς Μπόννας, περίφημος φιλόλογος καὶ ἱστορικός, ποὺ μπροστὰ στὰ φιλολογικὰ γεννήματα τῶ βυζαντινῶν καιρῶν, θὰ αἰστάνοταν ἀνατρίχιασμ' ἀηδίας, τὸ ἴδιο τἀνατρίχιασμα ποὺ ἔδερνε τὸν Κόβητο καὶ τὸν Κόντο, μιὰ μέρα ποὺ μαζὶ περνούσανε τοὺς στίχους τοῦ Φτωχοπροδρόμου, βάλθηκε νὰ τόνε γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ποὺ θἄπεφτε σπουδάζοντας τοὺς ἄθλιους βυ-

ζαντινοὺς καιροὺς καὶ τὰ πιὸ ἄθλια διανοητικά τους κοιλορρέματα.—Γιὰ τὸ Θεό! τοῦ ψιθύριζε, ἔλα στὰ καλά σου! Ἡ φιλολογία πρέπει νὰ στέκῃ μακρυὰ ἀπὸ τέτοια καμώματα ποὺ δὲ θἄχουν καλὸ τέλος. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀρχαιότητα θὰ μαραθῇ. Ἡ παιδαγωγικὴ δύναμη τῶν γραμμάτων θὰ χτυπηθῇ κατάσταυρα. Γύρισε στὸ τραπέζι τῶν κλασικῶν χρόνων, τὸ μόνο καλαισθητικὸ τραπέζι!—Κι ὁ Κρουμπάχερ τοῦ ἀποκρίνοταν:—Ἀνίσως καὶ θέλεις νὰ ψάξῃς μέσα στὴν πολιτικὴ ζωή ποὺ ζούσανε τὸ μεσαιῶνα οἱ Ἀνατολῖτες, οἱ Σλάβοι καὶ οἱ Φράγκοι, ἀνίσως καὶ θέλεις νἄμπῃς μέσα πιὸ πολὺ καὶ πιὸ βαθιὰ στὴν ἑλληνικὴ τὴν ἀρχαιότητα, καὶ στὴν Ἑλλάδα τὴν τωρινή, νὰ ἡ βυζαντινὴ λογοτεχνία! Πλῆθος καινούριες ἰδέες σοῦ ξυπνᾷ. Καὶ κάτι ἄλλο, σπουδαιότερο: Δὲ συχωριέται πιὰ νὰ παραγκωνίζεται στὴν ἑλληνικὴ φιλολογία ἡ λεγομένη ἱστορικὴ συνάφεια, ποὺ ὑποχρεώνεται πιὰ νὰ τὴν ξεφανερώνῃ καὶ νὰ τὴν περιγράφῃ ὁ ἐπιστήμονας σὲ κάθε κλάδο τῆς ἐπιστήμης. Ὅσα οἱ ἀλαφροκέφαλοι ἐξεταστὲς νομίζουνε μηδαμινὰ κι ἀνωφέλευτα, ἀποδείχνονται ἴσα ἴσα πολὺ σημαντικά. Ἀθάνατοι, Ὅμηρος, Σοφοκλῆς, Πλάτωνας· μὰ δὲ φτάνει μόνο νὰ τοὺς ἀγναντεύῃς ξεμοναχιασμένους. Κι αὐτοὶ μᾶς ἔρχονται κοντότερα, πιὸ πολὺ ζωντανεύουν καὶ καθαρώτερα μιλᾶνε, σὰ δοκιμάσουμε νὰ τοὺς νοιώσουμε καὶ νὰ τοὺς ἀποκαλύψουμε μέσα στὸ σύνολο τῆς μακρόζωης ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ νοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Ἂν θέλῃ καὶ ἡ φιλολογία νὰ λογαριάζεται σωστὰ καὶ ἀκέρια γιὰ ἱστορικὴ ἐπιστήμη, πρέπει νὰ κλείσῃ, σκέτα νέττα, στὸν κύκλο της καὶ τὸ ξέτοσμα τοῦ βυζαντινοῦ καιροῦ. Ἄλλο καλολογικὴ ἡδονὴ καὶ παιδαγωγικὸ κέρδος, καὶ ἄλλο ἐπιστημονικὴ ἔρευνα.—Καὶ ὁ Κρουμπάχερ, καθὼς ὅλοι ὅσοι κρύβουν ἀπὸ τὴ φλόγα τῶν τρανῶν ἐρευνητῶν, τῶν Ταὶν καὶ τῶν Μόμσεν, καὶ εἶναι καὶ τοῦ λόγου δυνατοὶ τεχνῖτες, τελειώνει τὸ νόημά του χεροπιαστὰ παρασταίνοντάς το μέσα σὲ μιὰ προφητικὴ εἰκόνα:—Ἡ δύναμη τῶν πραμάτων θὰ νικήσῃ κ' ἐδῶ. Θὰ γίνῃ καὶ μὲ τὴ φιλολογικὴ τὴν ἐπιστήμη ὅ,τι ἔγινε μὲ τὴ ζωγραφική. Ἕναν καιρὸ οἱ ἄνθρωποι ἐνθουσιαζόντανε μόνο ἀπὸ οὐρανόχρωμες λίμνες, ἀπὸ ροδοστεφάνωτες ἀπριλιάτικες τοποθεσίες κι' ὅλο ἀπὸ κάτι τέτοια· ὅμως ἀπὸ τότε ὡς τώρα ὁ κόσμος ἔμαθε νὰ τὰ βρίσκῃ τὰ θεῖα καὶ τὰ αἰώνια παντοῦ, παντοῦ στὴν ἀπέραντη τὴν πλάση.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(Ἀπὸ τὸν «Νουμᾶν»)

Η ΔΙΚΑΙΑ ΚΡΙΣΙΣ

Ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. Σεῖς οἱ ὁποῖοι ἐποπτεύετε εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῶν ἀνθρώπων καὶ γνωρίζετε ὅλας τὰς μεταξὺ αὐτῶν ποικιλοτρόπους σχέσεις, δύνασθε βεβαίως νὰ μὲ πληροφορήσητε ποία ἀνωμαλία ταράσσει ἀπὸ τινος τὰς μεταξὺ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας σχέσεις; Προκαταβολικῶς ὁμολογοῦμεν, Κύριε, ὅτι πταίουσιν εἰς τοῦτο αἱ κόραι τῆς Εὔας καὶ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ τύχουν ἀναλόγου τιμωρίας.

Πῶς! Τὰς καταδικάζετε λοιπὸν πρὶν καταγγείλετε τὸ εἶδος τοῦ σφάλματός των ἵνα τύχουν δικαίας καὶ ἀμερολήπτου κρίσεως!

Εἴμεθα βέβαιοι περὶ τῆς ἐνοχῆς των καὶ ἰδοὺ ἡ αἰτία. Ὁ ἀνὴρ κατὰ τὴν ὑψηλὴν ὑμῶν ἐντολὴν, ἀφ' ὅτου ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ἐσυνείθισε νὰ εἶνε ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ κύριος τῆς γυναικός, ἐκείνη δὲ ἡ πειθήνιος αὐτοῦ σύντροφος καὶ ὑπήκοος. Καὶ ἂν ἐνίοτε ἐκεῖνος ἔκαμνε κατάχρησιν τῆς δυνάμεώς του καὶ ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν ἀποτόμως καὶ σκληρῶς, ἡ γυνὴ ἐθεώρει τὴν τοιαύτην διαγωγὴν τοῦ ἀνδρὸς ὅλως φυσικήν, διὰ τοῦτο καὶ συχνάκις ἐπεκαλεῖτο τὴν ἀρωγὴν ἡμῶν, ἵνα κατευνάζωμεν τὸν ἐξεγειρόμενον πολλάκις ἐγωϊσμὸν αὐτῆς καὶ θωρακίζωμεν αὐτὴν διὰ πλειοτέρας ὑπομονῆς πρὸς κατανίκησιν τοῦ τοιούτου πειρασμοῦ. Ἀπό τινος ὅμως καιροῦ ἡ γυνὴ ἤρχισε νὰ μεταβάλῃ συμπεριφοράν. Πνεῦμα ἐπαναστατικὸν κατέλαβεν αὐτήν. Δὲν ἀνέχεται πλέον τὸν ἀνδρικὸν ζυγόν. Δὲν θέλει νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ πλέον ὡς κύριον. Θέλει ν' ἀναδειχθῇ ἴση, ἴσως καὶ ἀνωτέρα αὐτοῦ εἰς ὅλα· θέλει νὰ γίνῃ σοφή, νὰ γίνῃ ἐπιστήμων, νὰ μετάσχῃ ἀκόμη καὶ τῆς κυβερνητικῆς ἐξουσίας. Ὁ ἀνὴρ, φυσικά, δὲν ἀνέχεται τὴν αὐθαίρετον αὐτὴν ἀπαίτησιν τῆς γυναικός, καὶ ἰδοὺ ἡ μεταξὺ τῶν δύο φύλων διαφορά, ἀνωμαλία καὶ διάστασις.

Τὰ λεγομενά σας μαρτυροῦν ὅτι ἡ γυνὴ εἶνε ἀξία μᾶλλον οἴκτου παρὰ καταδίκης. Ἡ δικαία κρίσις ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπαιτεῖ μᾶλλον τὴν αὐστηρὰν τοῦ ἀνδρὸς τιμωρίαν διὰ τὴν ἄδικον συμπεριφορὰν, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε πρὸς τὴν σύντροφον, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐδώρησα καὶ τὴν ὁποίαν ὤφειλε ν' ἀγαπᾷ ὡς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἐπλάσθη αὕτη· νὰ τὴν προστατεύῃ καὶ νὰ τὴν ὁδηγῇ εἰς ἀπόλαυσιν παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ ὄχι νὰ τὴν θέλει μωρὰν καὶ δούλην ταπεινήν. Διότι ἡ γυνὴ ἠνέχθη τὴν ἀδικίαν αὐτὴν ἐπὶ πολὺ, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ὀφείλει νὰ τὴν ἀνέχεται καὶ αἰωνίως. Εἶνε ἁμάρτημα νὰ ζητῇ τὸ φῶς τῆς παιδείας; Εἶνε ἔγκλημα νὰ ζητῇ τὴν διὰ τῆς ἐργασίας τελειοποίησιν ἑαυτῆς καὶ τοῦ γένους της; Τίς ὥρισε τὰ ἀγαθὰ ταῦτα ὡς κλῆρον μόνον τοῦ ἀνδρός; Ὅσον δὲ διὰ νὰ κυβερνᾷ ἔχει ἐκείνη πάντοτε τὸ βασίλειόν της, τὶ ζητεῖ ἄλλο κράτος ἀνώτερον καὶ εὐγενέστερον τοῦ οἴκου. Ἄλλως τε καὶ τὶ τὴν θέλει τὴν κυβερνητικὴν ἐξουσίαν ἡ γυνή; Μήπως δὲν ἔχει αὐτὴ τὴν φυσικὴν δύναμιν νὰ κυβερνᾷ τοὺς κυβερνήτας καὶ νὰ ἄρχῃ εἰς τοὺς ἄρχοντας; Αὐτὴ κατέχει τὸ πρῶτον καὶ κύριον προσὸν της πολιτικῆς. Κατέχει ὡς φυσικὸν δῶρον τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν καὶ πείθειν. Αὐτὴ καὶ εἰς τὸν Παράδεισον ἀκόμη δὲν ἐκλόνισε μὲ τοὺς λόγους της τὴν ἰσχυρὰν ἀνδρικὴν θέλησιν; ὥστε νὰ παραβῇ καὶ αὐτὸς τὴν ἐντολήν μου; Ἤδη ἐναπόκειται εἰς σᾶς ἵνα ἐξομαλύνητε τὰς μεταξὺ τῶν διαμαχομένων φύλων διαφοράς, ἵνα βασιλεύσῃ μεταξὺ αὐτῶν ἡ ἀληθὴς ἀγάπη.

Ὑποδείξατε εἰς τὸν ἄνδρα τὸ ἄδικον τῆς πρὸς τὴν γυναῖκα συμπεριφορᾶς του. Διδάξατέ τον νὰ κάμνῃ ἴσην χρῆσιν μετ' αὐτῆς τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Καὶ διὰ νὰ φανῇ ὁ ἀνὴρ ὄντως ὑπέρτερος αὐτὸς ἂς ὁδηγῇ καὶ ἂς ποδηγετῇ τὴν γυναῖκα εἰς τὸ μέγα καὶ πλούσιον τῆς παιδείας καὶ ἐπιστήμης, τῆς θείας, δηλονότι, σοφίας συμπόσιον, μετὰ τῆς πεποιθήσεως ὅτι αὐτὸς πρῶτος θὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς τοιαύτης τῆς συντρόφου αὐτοῦ ἀναπτύξεως.

Πείσατε δὲ καὶ τὴν γυναῖκα νὰ μετριάσῃ τὰς ἀξιώσεις της καὶ μάλιστα τὰς ἐπὶ τῆς πολιτικῆς. Τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ἐπιζητῇ δικαιώματα παρ' ἀνθρωπίνων νόμων, ἐνῷ αὐτὴ κατέχει θεῖα καὶ ἀπαράγραπτα τοιαῦτα; Διότι, ὡς εἶπον, ἡ γυνὴ ἐὰν δὲν κυβερνᾷ πολιτείας, κυβερνᾷ ὅμως τοὺς κυβερνῶντας αὐτάς. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὴν πολιτείαν, ἀλλοίμονον εἰς τοὺς κυβερνήτας, οἱ ὁποῖοι ἤθελον παραβλέψει τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διαφώτισιν τοῦ ἠθικοῦ αὐτοῦ κυβερνήτου. Οἱ τοιοῦτοι θέλοντες νὰ περιστείλωσι διὰ τῆς ἀμαθείας τὴν ἠθικὴν ταύτην δύναμιν τῆς γυναικὸς παρασκευάζουσιν ἀσυναισθήτως τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφὴν καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν πολιτειῶν.

Οἱ ἄγγελοι ἀναγνωρίσαντες τὸ δίκαιον τῆς γυναικὸς, ἐξαγγελλόμενον ὑπὸ τοῦ ἀδεκάστου κριτοῦ ἔσπευσαν εἰς τὴν γῆν, ἵνα καταπαύσωσι τὰς μεταξὺ τῶν δύο φύλων διαφορὰς καταπολεμοῦντες τὸν φοβερὸν αὐτῶν ἀντίπαλον πειρασμὸν, τὸν ἐνισχύοντα τὸν ἀνδρικὸν ἐγωϊσμὸν καὶ παροξύνοντα τὴν γυναικείαν φιλοτιμίαν.

Μακροχώριον (Κων)πόλεως).

ΔΟΜΝΑ Ι. ΙΩΣΗΦΙΔΟΥ

Η ΣΤΡΕΖΑ

Ἀντὶ νὰ συνεχίσω σήμερον τὸ ταξείδι μου, μεταφέρω ἀπὸ τὸ Ἡμερολόγιον Σκόκου, τὰς ἀπὸ τὴν Στρέζαν ἐντυπώσεις μου.

«Τί νὰ γράψω διὰ τοὺς ἀναγνώστας σας; γυναικεῖον ζήτημα; Ὄχι. Ὑπάρχουν τόσον ἐσφαλμέναι ἰδέαι διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ὥστε θὰ ἔπρεπε νὰ γράψω πολλά, διὰ νὰ διασκεδάσω τὰς προλήψεις καὶ τὸς πλάνας, αἱ ὁποῖαι τὸ περιβάλλουν, προκειμένου περὶ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον μὲ διαβάζει διὰ πρώτην ἴσως φοράν. Δι' ἐκείνους ποῦ μὲ παρακολουθοῦν κατὰ τὴν δημοσιογραφικὴν πορείαν μου τῶν εἴκοσι τριῶν ἐτῶν, δὲν ἔχω νὰ εἰπῶ τίποτε νέον ἐπὶ τοῦ ζητήματός μας.

Τί νὰ σᾶς γράψω λοιπόν; Νὰ σᾶς ζωγραφίσω τὴν μικρὰν αὐτὴν γωνίαν τῆς Μεγίστης Λίμνης τῆς Ἰταλίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθα νὰ ξεκουράσω τὸ πνεῦμα μου καὶ νὰ ἀντλήσω νέας ἐμπνεύσεις καὶ νέαν δύναμιν διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐργασίας μου. Ἀλλὰ τί ζωγραφικὴ θὰ εἶνε αὐτή, μὲ λόγια κοινά, μὲ λίγο μελάνι καὶ μὲ δύο τρία φύλλα χαρτί, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ δοκιμάσω νὰ ἀποτυπώσω τόσην ὡραιότητα γραμμῶν, τόσην πλαστικότητα σχημάτων, τόσην ἁρμονίαν καὶ πλοῦτον καὶ μέθην χρωμάτων!

Ἐδῶ χρειάζεται ἕνας Μιχαὴλ Ἄγγελος, ἕνας Τιτὰν τῆς ποιήσεως καὶ τῆς Τέχνης, ὁ ὁποῖος μὲ μεγάλας καὶ δυνατὰς γραμμὰς νὰ μεταφέρῃ τὸν ἀναγνώστην εἰς ἕνα σωστὸν μαγικὸν παράδεισον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ φύσις ἔχει σκορπίσει ἄφθονα καὶ πλούσια καὶ γενναῖα ὅλα τὰ δῶρα.

Δὲν εἶμαι βεβαίως ὁ Τιτὰν αὐτός. Εἶμαι ἁπλῶς μία φυσιολάτρις, μία σωστὴ ἀπόγονος τῆς φυλῆς, ἡ ὁποία εἰς κάθε ὡραῖον δένδρον ἔβλεπε κρυμμένην καὶ μίαν νύμφην, εἰς κάθε βροντὴν καὶ κεραυνὸν καὶ ἕνα θεὸν πανίσχυρον, εἰς κάθε ἄλυσιν φωτεινῶν ὀρέων καὶ δασῶν καὶ ἕνα Πᾶνα τοῦ ᾄσματος.

Ἐδῶ εἰς τὸ περιβάλλον αὐτὸ τῆς ὀργιαζούσης φύσεως ἡ ἑλληνικὴ ψυχή μου ἐξύπνησεν εἰς νέαν ζωήν, νέας αἰσθητικὰς ἀπολαύσεις, νέας χαράς. Τὰ νησάκια ἡ Bella καὶ ἡ Madre, ποῦ λάμπουν μέσα εἰς τὴν ἀσημένιαν λίμνην καὶ κάτω ἀπὸ τὸν ὀπάλλινον οὐρανόν, μοῦ φαίνονται 'σὰν μετεμψυχώσεις Νηρηΐδων μας, ποῦ ἐστολίσθησαν μὲ σμαραγδένια φορέματα καὶ ἐσκεπάσθησαν κάτω ἀπὸ διαφανεῖς ἀερίνους πέπλους καὶ κοιμοῦνται ἐπάνω εἰς μαργαριταρώδη ἀπέραντα κογχύλια, ποῦ τὴς κουνοῦν 'σὰν κούνιες φανταστικὲς ἐπάνω εἰς τὰ ἁπαλὰ κύματα.

Τὰ γύρω καὶ καθ' ὅλον τὸ ἀτελείωτον ξετύλιγμα τῆς λίμνης ὁλοπράσινα βουνά, ποῦ φαίνονται 'σὰν νὰ σκαλώνουν τὸ ἕνα εἰς τὴν ράχην

Ο ΕΡΩΣ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑ

(Ἀπὸ τὸ ἐφετεινὸν Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Κ. Φ. Σκόκου)

τοῦ ἄλλου, μὲ δένδρα αἰωνόβια καὶ χειμάρρους ποῦ μοιάζουν καταρράκτας καὶ ρυάκια σὰν κορδέλλες ἀπὸ διαμάντια, μοῦ φαίνονται κατοικίαι θεῶν ὡραίων, δυνατῶν, γερῶν, ποῦ σκορπίζουν γύρω των ζωὴν καὶ εὐθυμίαν καὶ δύναμιν καὶ χαράν.

Ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Βάκχος καὶ οἱ Σειληνοὶ καὶ οἱ Σάτυροι δὲν ἠμποροῦσαν βέβαια νὰ ἐκλέξουν ὡραιοτέρας κατοικίας ἀπὸ τὰ βουνὰ αὐτά, τὰ πλούσια εἰς δάση καὶ λειμῶνας καὶ πηγὲς κρυστάλινες, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ νύμφαι θὰ ἦσαν δροσεραί, μὲ σάρκες σκληρὲς καὶ σπαρταριστὲς ἀπὸ χυμὸν γενναίας ζωῆς.

Καὶ αἱ χάριτες καὶ αἱ Μοῦσαι μόνον ἐδῶ θὰ εἶχαν νὰ δρέπουν εἰς κάθε ὥραν τοῦ ἔτους ρόδα κόκκινα τοῦ ἔρωτος, ᾽σὰν νὰ ἦσαν βαμένα εἰς βύσσον· καὶ κίτρινα, ᾽σὰν νά τὰ εἶχαν χρωματίσει αἱ ὡραῖαι δύσεις τῆς λίμνης· καὶ τριανταφυλλιά, ᾽σὰν νὰ τὰ εἶχαν φιλήσει αἱ μικροσκοπικαὶ νύμφαι τῶν πηγῶν καὶ ἀφῆκαν εἰς τὰ πέταλά των τὰ δροσερὰ χρώματα τῶν κοραλένιων στομάτων των. ᾽Εδῶ μόνον θὰ τὰς ἐσκίαζαν μανόλιες πελώριες, στολισμένες μὲ ἄνθη ποῦ χρυσίζουν κάτω ἀπὸ τὰ ξιφωτὰ φύλλα των, μεγάλα ᾽σὰν νυμφαῖες καὶ ἀρωματώδη ᾽σὰν νὰ κλείουν εἰς τὰ πλατύστομα πέταλά των ὅλα τῆς ᾽Αραβίας τὰ μυθικὰ ἀρώματα.

᾽Εδῶ μόνον θὰ εἶχαν φανταστικὰ κρεββάτια μὲ ἀπέραντα στρώματα ἀπὸ ὀρτένσιες πλαστικές, καὶ ροδαλὲς ᾽σὰν ὡραῖα στήθη κοριτσιῶν, καὶ γαλάζιες, μὲ ἀποχρώσεις λευκὰς καὶ λιλὰ καὶ κίτρινες, στρώματα μαλακά, διὰ τὰ σώματα τῶν τὰ ἁβρὰ ποῦ θὰ ἐτόξευεν ὁ Φοῖβος μὲ τὰ χρυσᾶ του τόξα.

Καὶ ὅσον ἡ ἡμέρες περνοῦν καὶ πείθομαι ὅτι γύρω μου ὅλα αὐτὰ τὰ θεάματα εἶνε ἀληθινά. πραγματικὰ καὶ ὄχι φανταστικά, πιστεύω ὅτι καὶ θεοί μας οἱ ὡραῖοι, ἀφοῦ τοὺς ἐξεθρόνισεν ὁ Ναζωραῖος καὶ τοὺς ἐξόρισεν ἡ δουλεία τῶν αἰώνων, κατέφυγαν ἐδῶ καὶ μετέφεραν γύρω των ὅλον τὸν πλοῦτον καὶ τὸ κάλλος καὶ τὴν δύναμιν των.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

Ο ΒΑΘΥΤΕΡΟΣ ΠΟΝΟΣ

Γρηοῦλα πλέον τώρα μὲ κάτασπρα μαλλιά, χωρὶς παιδιὰ καὶ συγγενῆ κανένα, μόνη κατάμονη ἡ Φανὴ Παινέση κάθεται καὶ συλλογίζεται τὰ περασμένα χρόνια καὶ ἀπορεῖ πῶς ἔφθασε ᾽ς αὐτὴ τὴν ἡλικία μὲ τέτοιο πόνο βαθύ, ποῦ ἔχει στὴν καρδιά. Σκέπτεται πῶς βέβαια ἡ λύπη δὲν σκοτώνει, ἀφ᾽ οὗ αὐτὴ ἔζησεν. Ὁ θάνατος συνήθως παίρνει τοὺς εὐτυχισμένους, τοὺς ζωηρούς, ἐκείνους, ποῦ ἀγαποῦν τὴ ζωὴ καὶ δὲν θέλουν νὰ τὴν ἀφήσουν· τοὺς λυπημένους φαίνεται σὰν νὰ μὴ τοὺς θέλῃ οὔτ᾽ αὐτός· καὶ ἤτανε μεγάλη ἡ λύπη τῆς Φανῆς καὶ ὄχι συνειθισμένον τὸ πάθημά της, γιατὶ ἀφ᾽ οὗ ἐδοκίμασε τὴν εὐτυχίαν, τὴν τελείαν εὐτυχίαν, ἀφ᾽ οὗ ἔζησεν εἴκοσι χρόνια χωρὶς καμμιὰ πίκρα, χωρὶς κανὲν ἀπ᾽ τὴ ζωὴ παράπονο, ἔξαφνα τἄχασε ὅλα· ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν θὰ τὴν ἔμελλε, θὰ ζοῦσε μὲ τὴ σκέψι τοῦ παρελθόντος, ἂν τῆς ἔμενεν ἡ ἡδονὴ τῆς θλίψεως. Θὰ γελάσουν ὅσοι διαβάσουν αὐτὴ τὴ φράσι, εἶναι ὅμως τόσον ἀληθινή!

Ἡ γρηοῦλα μας τὰ εὐτυχισμένα χρόνια της τὰ πέρασε μὲ τὸν ἄνδρα της, ὁ ὁποῖος ἦταν ἕνας χαριτωμένος ἄνθρωπος εἰς ὅλα καὶ ὁ ὁποῖος τὴν ἐλάτρευσεν, ὅπως σπανίως λατρεύει σήμερον κανένας τὴν γυναῖκά του. Τὴν εἶχε σύντροφο εἰς ὅλα, τὴν ἐσυμβουλεύετο διὰ τὸ κάθε τι, ποτὲ δὲν τῆς μιλοῦσε μὲ κακὸ τρόπο καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο πολύ· αὐτὴ τὴν ἴδια λατρεία εἶχε καὶ αὐτὴ γι᾽ αὐτόν.

Ἡ εὐτυχία αὐτὴ βέβαια θὰ εἶχε ἕνα τέλος· ἔπρεπε φυσικὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο νὰ πεθάνῃ πρῶτος καὶ ἀπέθανεν ὁ ἄνδρας. Τώρα ἔρχεται ἡ ἐξήγησις τῆς ἡδονῆς τῆς θλίψεως γιὰ τὴν ὁποία εἴπαμε πρίν. Νὰ κλαύσῃ κανεὶς διὰ τὴν στέρησιν τοῦ προσώπου, ποῦ ἐλάτρευσε, νὰ ὑποφέρῃ, νὰ κλεισθῇ, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ πάντα, νὰ ζῇ μόνον μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν εὐτυχισμένων χρόνων ποῦ πέρασε μαζί του, δὲν εἶναι καὶ αὐτὸ μία ἡδονὴ εἰς τὴν θλῖψιν; Ἡ δυστυχὴς ὅμως Φανὴ ἐστερήθη κι᾽ αὐτὴν ἀκόμη. Δὲν φθάνει ὅτι ἔχασε τὸν λατρευτόν της σύντροφο, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε καὶ νὰ τὸν κλαύσῃ. Ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὸν θάνατόν του ἔλαβε τόσας ἀποδείξεις τῆς ἐλεεινῆς ζωῆς του, τῆς ἀπιστίας του πρὸς αὐτὴν καὶ τοῦ ἀτίμου χαρακτῆρος του, ὥστε ὁ θάνατος τῆς φάνηκε τίποτε, ὕστερον ἀπὸ αὐτὴν τὴν φοβερὰν ἀνακάλυψιν. Ὁ Κώστας της, τὸ εἴδωλόν της, ὁ τέλειος αὐτὸς ἄνθρωπος, ὑπῆρξεν ἄτιμος καὶ ἄπιστος; ὅλα εἰς αὐτὸν ἦσαν ψεύτικα; ἐκεῖνο τὸ μειδίαμά του, τὸ ὁποῖον ἔδειχνε τόσον ἤρεμον συνείδησιν ψεύτικο καὶ αὐτό; Πῶς μποροῦσε νὰ δείχνῃ αὐτὴν τὴν λεπτότητα τῶν αἰσθημάτων, ἀφ᾽ οὗ δὲν τὴν εἶχε μέσα του; αὐτὸ ἔμεινεν αἴνιγμα διὰ τὴν δυστυχῆ Φανήν.

Τώρα λοιπόν, ὕστερον ἀπὸ τόσα καὶ τόσα χρόνια, δὲν ἔπανεν ἀκόμη νὰ συλλογίζεται ὅτι ὑπάρχει καὶ βαθύτερος πόνος ἀπ᾽ αὐτὸν ποῦ αἰσθανόμεθα, ὅταν χάσωμεν τὸ ἀγαπημένον μας πρόσωπον.

Καὶ αὐτὸς εἶναι ὅταν δὲν μποροῦμεν νὰ διατηρήσωμεν τὴν μνήμην του ἀκηλίδωτον.

ΑΡΓΥΡΩ Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΥΜΝΟΥΣ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥ ΜΠΑΪΡΟΝ

Γ΄

—Ψάλλε, Μπάϊρον, τοῦ λαλοῦσε,
Ὅσαις βλέπεις ὀμορφιαῖς,
Καὶ κειός, ποῦ ἐκρυφαγροικοῦσε
᾽Αντιπόκριση μ᾽ αὐταῖς.

Βάνεται, ταῖς τραγουδάει
Μ᾽ ἕνα χεῖλο ἁρμονικό,
Καὶ τὰ πάθη ἔτσι σοῦ ᾽γγιάει,
Ποῦ τραγοῦδι πλέον ψιλό

Δὲν ἀκούστηκεν, ἀπ᾽ ὅτα
Ἔψαλ᾽ ὁ Ἄγγλος ὁ τυφλὸς
Τ᾽ ἀγκαλιάσματα τὰ πρῶτα
Ποῦ ἔδωσ᾽ ἄντρας γυναικός.

Συχνὰ ἐβράχνιασε ἡ μιλιά του
Τραγουδῶντας λυπηρά,
Πῶς ᾽ς τὸν ἥλιον ἀποκατου
Εἶναι λίγη ἐλευθεριά.

«Κάθε γῆ» παραπονειέται,
»᾽Εσκλαβώθηκε,— εἶναι μιά,
»Ὅπου ὁ ἄνθρωπος τιμειέται,
»᾽Από δώθενε μακριά,

«Τὴν ὁποία κτυπάει τὸ νᾶμα
»Σύνορα τ᾽ ᾽Ατλαντικό·
»Μετανώνει ἐν τῷ ἅμα
»Ὅποιος πάει μὲ στοχασμὸ

»Τή γλυκειάν ᾽Ελευθερία
»Νὰ τῆς βλάψῃ ἀπὸ κοντά·
»Τὸ δοκίμασεν ἡ ᾽Αγγλία!
»Κανεὶς πλέον ἂς μὴν κοτᾷ».

Καὶ ὅτι βούλεται νὰ φύγῃ
Ἐκεῖ πέρα ὁ Ποιητής,
᾽Ανεπόλπιστα ξανοίγει
᾽Εσὲ ἐδῶ νὰ πεταχτῇς

Ἐπετάχθηκες! Μονάχη
Χωρὶς ἄλλο νὰ σοῦ πῇ
Τώρα ἀρχίνησε τὴ μάχη,
Καὶ γὼ πλάκωνα μαζί,

Νὰ σ᾽ τὸ πῇ, καὶ νὰ σὲ ῥήξῃ
᾽Σ τῶν Τουρκῶν ταῖς τουφεκιαῖς
᾽Ασυντρόφιαστη, ἂν ξανοίξῃ
Ταῖς περίστασαις δειναῖς,

Κι᾽ ἂν ταῖς εὕρῃ εὐτυχισμέναις,
Νἄλθῃ ἀντὶς γιὰ τὸν ἐχθρό,
Μ᾽ ἄλλαις ἄλυσαις φτειασμέναις,
᾽Αποκάτου ἀπ᾽ τὸ Σταυρό,

Ποῦ χε λάβῃ ᾽ς ταῖς ἀγκάλαις
᾽Από μᾶς, κ᾽ εἶχε θεοὺς
᾽Αστραπαῖς ἀνεμοζάλαις,
Καὶ βρονταῖς καὶ ποταμούς.

ΛΟΥΙΖΑ ΚΛΗΜΕΝΤΙΝΗ ΣΤΕΦΑΝΙΑ

(Αἱ τρεῖς θυγατέρες τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τοῦ Βελγίου)

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Ἀσπασία. Σωκράτης καὶ μαθήτριαι.

Ἀσπασία. Ἀφοῦ ὅλοι ἀπαιτεῖτε νὰ ὁμιλήσω ἐγὼ διὰ τὴν Ὀδύσσειαν, θὰ τὸ κάμω ἔστω καὶ μὲ κίνδυνον νὰ μὴν ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν, ποῦ προεξοφλεῖτε διὰ τὴν διήγησίν μου αὐτήν.

Σωκράτης. Ἔργον ἰδικόν σου, Ἀσπασία, εἶναι νὰ ὁμιλήσῃς διὰ τὸ ἔπος, τὸ ὁποῖον ἀποθεώνει τὴν γυναικείαν συζυγικὴν πίστιν καὶ ἐγκαρτέρησιν. Διότι ἂν ἡ Ἰλιὰς περιστρέφεται περὶ τὴν ὀργὴν τοῦ πρώτου παλληκαριοῦ τῶν Ἀχαιῶν, ἡ Ὀδύσσεια ἔχει ὡς θέμα τὴν πίστιν καὶ τὴν συνετὴν εὐφυΐαν τῆς Πηνελόπης.

Ἀσπασία. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ ἀποφασίζω. Βεβαίως ἐγὼ θὰ ἐγκύψω καλλίτερα εἰς τὰ βάθη τῆς γυναικείας ψυχῆς καὶ θὰ ἀποδώσω τὰ αἰσθήματα ποῦ πρωτοστατοῦν εἰς τὸ δεύτερον ἔπος τοῦ Ὁμήρου, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ νεώτερον ἀλλὰ καὶ ἀσθενέστερον, κατὰ τὴν κρίσιν μου, ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα. Δι' ἡμᾶς ἐν τούτοις τὰς γυναῖκας ἡ Ὀδύσσεια ἔχει πολὺ περισσότερον ἐνδιαφέρον, διότι ἀνάγεται εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν καὶ εἶναι ὀλιγώτερον ἠδιόλου, πολεμικόν. Οἱ φονευόμενοι μνηστῆρες, ὡς ταραξίαι τῆς οἰκιακῆς ἡσυχίας τοῦ ἀπουσιάζοντος βασιλέως τῆς Ἰθάκης, παθαίνουν ἀκριβῶς ὅ,τι τοὺς χρειάζεται καὶ ὅ,τι μόνοι των προεκάλεσαν διὰ τὴν βάρβαρον καὶ ἀνάρμοστον διαγωγήν των.

Ἡ γυναῖκα, ἡ ὁποία εἰς τὴν Ἰλιάδα ἐπιφέρει μόνον μὲ τὸ κάλλος της καὶ χωρὶς σύνεσιν, τόσας καταστροφάς, εἰς τὴν Ὀδύσσειαν μὲ τὴν σύνεσίν της σώζει τὸ γόητρον τῆς γυναικείας τιμῆς καὶ διαφυλάττει τὸ βασίλειον καὶ τὴν πίστιν της πρὸς τὸν σύζυγον καὶ βασιλέα, τὸν ὁποῖον τόσα ἔτη ἀναμένει.

Τὸ δεύτερον μέρος τῆς μεγάλης ἐποποιΐας τοῦ Ὁμήρου παρουσιάζει ὄχι πλέον τὴν ζωὴν τῶν ἡρώων, ἀλλὰ τὴν ζωὴν τὴν οἰκογενειακὴν τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μέσα εἰς ἕνα πλαίσιον περιηγήσεων ξένων τόπων, τὰς ὁποίας θὰ ἐζήλευαν οἱ ἐπιφανέστεροι σήμερον ἐξερευνηταὶ τῶν διαφόρων χωρῶν.

Ἡρώ. Ἀλήθεια τί θαυμάσια ταξείδια εἶναι αἱ περιπλανήσεις τοῦ Ὀδυσσέως καὶ πόσον μᾶς ὠφέλησεν ὁ ἐναντίον του θυμὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἡμᾶς ποῦ μανθάνομεν τόσα πράγματα διὰ τοὺς ἀγνώστους αὐτοὺς λαούς!

Ἀσπασία. Βεβαίως. Ἡ περιγραφὴ τῶν περιπετειῶν καὶ περιπλανήσεων, ὅπου μάλιστα ἡ φαντασία τοῦ ποιητοῦ δὲν ἀπομακρύνεται πολὺ ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς πιθανότητος, εἶναι ἴσως τὸ ὡραιότερον μέρος τοῦ ἔπους. Δὲν εἶμαι δὲ σύμφωνος μαζή σου, φίλε, ὅτι τὸ ἔπος περιστρέφεται περὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν σύνεσιν τῆς Πηνελόπης.

Σωκράτης. Δὲν ἐννοοῦσα μὲ αὐτὸ ὅτι ἡ Πηνελόπη ἦτο τὸ κύριον πρόσωπον τοῦ ἔπους.

Ἀσπασία. Σύμφωνοι! Ὅπως ἐκεῖ ἡ ὀργὴ τοῦ Ἀχιλλέως εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἔπους, ἔτσι καὶ ἐδῶ ὁ πόθος τῆς παλινοστήσεως τοῦ Ὀδυσσέως εἶναι ἡ διέπουσα ἰδέα, περὶ τὴν ὁποίαν στρέφεται ὅλον τὸ ἔργον. Ἐκεῖ εἶναι ἡ ψυχολογία ἑνὸς ἥρωος καὶ μιᾶς ἐν γένει καθαρῶς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς. Ἐδῶ εἶναι ἡ ψυχολογία ἑνὸς ἀνδρός, ὁ ὁποῖος εἶναι βασιλεὺς καὶ σύζυγος καὶ πατέρας, ὁ ὁποῖος ἕνα ἔχει ὄνειρον καὶ πόθον,

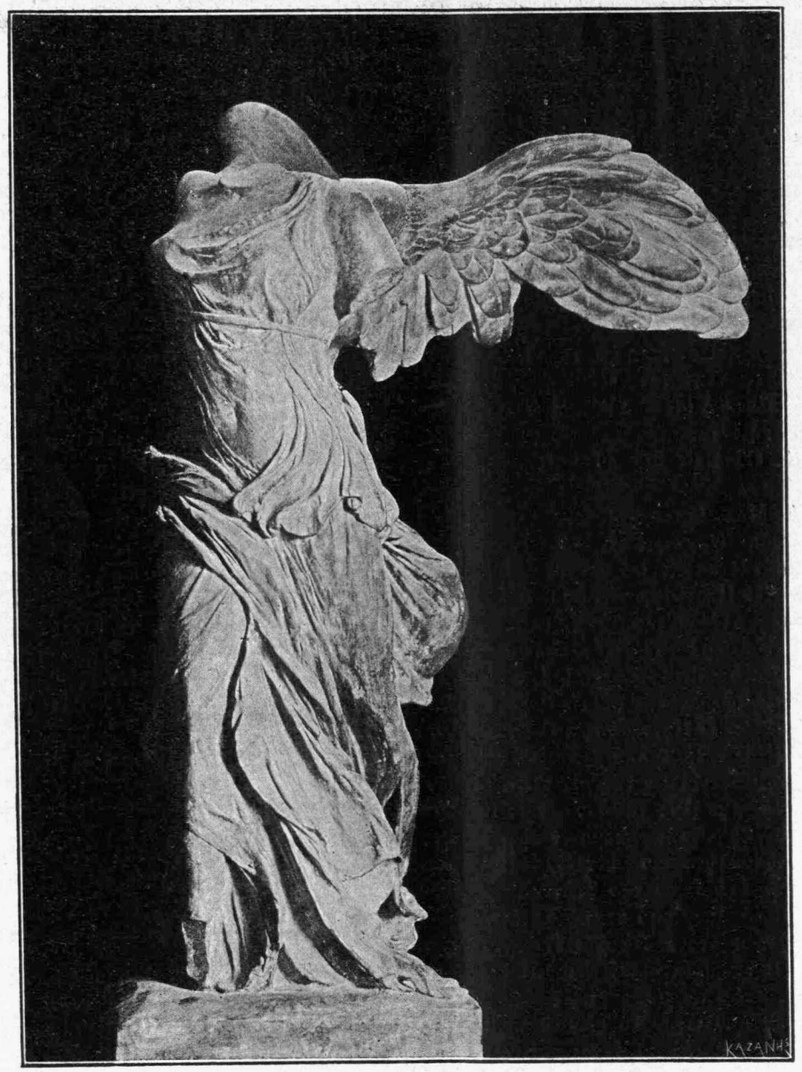

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΟΥ ΛΟΥΒΡΟΥ.—Η ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ

νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, νὰ ἰδῇ τὸν καπνὸν τῆς οἰκιακῆς ἑστίας, νὰ αἰσθανθῇ τὰς συγκινήσεις τῆς οἰκιακῆς ζωῆς διὰ νὰ εἶναι εὐτυχής. Ἐδῶ ὁ ἥρως γίνεται περισσότερον ἄνθρωπος καὶ ἡ αἰσθηματικὴ ζωή του ἀποδεικνύει περίοδον πολιτισμοῦ πολὺ περισσότερον προχωρημένην ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἰλιάδος.

Οὔτε τὰ θαυμάσια παλάτια καὶ τὸ ὑπερφυσικὸν περιβάλλον τῆς ζωῆς τῶν νυμφῶν, ποῦ ἦσαν θεαὶ κατὰ τὴν δύναμιν, οὔτε ὁ μεγάλος ἔρως τῆς Καλυψοῦς καὶ τῆς Κίρκης δὲν ἔκαμαν τὸν Ὀδυσσέα νὰ λησμονήσῃ τὴν Πηνελόπην του, τὸ σπιτάκι του, τὴν Ἰθάκην του.

Μελπομένη. Ὦ! Ἀσπασία, τί κόσμους ὡραιότητος μᾶς ἀποκαλύπτεις μὲ τὴν βαθειάν σου παρατηρητικότητα. Φαντασθῆτε ὅτι ἔχω ἀποστηθίσει ὅλην τὴν Ὀδύσσειαν, καὶ ποτὲ δὲν μοῦ ἦλθεν ἡ ἰδέα αὐτή, ἡ ὡραία, ἡ θαυμασία αὐτὴ ἰδέα.

Κλειώ. Οὔτε εἰς ἐμέ, οὔτε εἰς καμμίαν ἀπὸ ἡμᾶς βέβαια.

Ἡρώ. Μὴν διακόπτετε.

Ἀσπασία. Ἐμμέσως εἰς ὅλα αὐτὰ φαίνεται ἡ ἐπιρροὴ τῆς καλῆς καὶ πιστῆς καὶ ἐργατικῆς συζύγου. Ἡ Πηνελόπη ποῦ ὑφαίνει ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τὸν ἱστὸν τῆς τιμῆς καὶ τῆς πίστεως, καὶ ποῦ σώζει μὲ τὴν ἀνεξάντλητον αὐτὴν ἐργασίαν τιμὴν καὶ πίστιν εἶναι ἕνα σύμβολον, ὅπως ἡ προδίδουσα τὴν πίστιν αὐτὴν Ἑλένη εἶναι ἓν ἄλλο. Ἡ Πηνελόπη, ἁπλῆ γυναικούλα, νικᾷ, μεθ' ὅλα τὰ κάλλη καὶ τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμιν τῶν ἀντιζήλων της γυναικῶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς θαυμασίας Καλυψοῦς ὅπως καὶ τῆς Κίρκης λησμονεῖ πρὸς στιγμήν· ἀλλ' ἡ νοσταλγία του ἐπανέρχεται δρομαία καὶ μὲ τὴν ἐπέμβασιν τῶν θεῶν κατορθώνει νὰ φεύγῃ καὶ νὰ ἀπομακρύνεται. Ὁ ἄπιστος αὐτὸς σύζυγος πάντοτε ἕνα φῶς ἔχει, τὸ ὁποῖον τοῦ δείχνει τὸν δρόμον καὶ τὸν σώζει ἀπὸ τοὺς κινδύνους, καὶ ὅταν ρίπτεται εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ ὅταν ναυαγὸς ἄθλιος κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ ἀπὸ τὸ ψῦχος. Εἶναι τὸ φῶς τῆς οἰκιακῆς ἑστίας ποῦ ἡ σύζυγος, Ἑστιὰς ἄγρυπνος, δὲν ἀφίνει νὰ σβύσῃ οὔτε στιγμὴν κατὰ τὰ μακρὰ ἔτη τῆς ἀπουσίας του.

Ὁ ποιητὴς ἐδῶ, παιδιά μου, ἀναδεικνύεται κοινωνιολόγος πρώτης δυνάμεως καὶ μελετητὴς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἀνώτερος ἴσως καὶ ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους καὶ μεγαλητέρους τῶν ἡμερῶν μας.

Μελπομένη. Καὶ ὅμως πολλοὶ πιστεύουν ὅτι ἡ Ὀδύσσεια δὲν εἶναι ἔργον τοῦ Ὁμήρου. Τὸ ὕφος, ἡ γλῶσσα...

Ἀσπασία. Ὅμηρος ἢ ὄχι, τὸ ἔργον ἀνήκει εἰς τὴν ἰδίαν σχολήν. Διότι οἱ ποιηταὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχαν καὶ αὐτοὶ τοὺς σοβαροὺς μαθητὰς καὶ διαδόχους των. Διατὶ ὅμως ὁ Ὅμηρος δὲν θὰ ἦτο ὁ ποιητὴς τῆς Ὀδυσσείας. Ἡ γλῶσσα καὶ τὸ ὕφος... Εἶναι φυσικὸν οἱ ποιηταὶ νὰ ἀκολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῆς γλώσσης, ὅταν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν εἶναι οἱ δημιουργοὶ τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς. Ὁ Ὅμηρος τὴν Ἰλιάδα θὰ ἔγραψε νεώτατος, δι' αὐτὸ ἔχει καὶ τόσην ζωὴν καὶ τόσον ἡρωϊσμὸν μέσα της. Τὴν Ὀδύσσειαν θὰ ἐνεπνεύσθη γέρων, καθήμενος εἰς τὸ τζάκι του, κοντὰ εἰς γυναῖκα ἐργατικὴν καὶ ἀγαπημένην. Ἡ ζωὴ αὐτὴ θὰ ἐπηρέασε τὰς ἰδέας του καὶ ἡ ἔμπνευσίς του ὀφείλεται εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὰ θέλγητρα τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀσύλου. Τὰ μεγάλα πάθη τῆς πρώτης περιόδου τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως καὶ τῶν ἐθνῶν ἔχουν πλέον σβύσει εἰς τὴν ψυχήν του. Ἰδοὺ πῶς μετὰ τὴν τρικυμίαν τῆς Ἰλιάδος ἔρχεται ἡ σχετικὴ ἠρεμία καὶ γαλήνη τῆς Ὀδυσσείας. Καὶ ἰδοὺ πῶς ὑπάρχουν καὶ τόσαι σελίδες καθαροῦ παραμυθιοῦ εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Τὸ γῆρας, τὸ τζάκι, ἡ φωτιὰ δίδουν τὴν ὄρεξιν τῶν παραμυθιῶν. Καὶ τότε ποῦ δὲν ὑπῆρχον βιβλία καὶ θέατρα καὶ ποῦ ἡ Ἰλιὰς εἶχε κάμει τὸν γῦρον της παντοῦ, ἡ Ὀδύσσεια ἦλθε διὰ νὰ τέρψῃ καὶ ξεκουράσῃ τοὺς ἡσυχάζοντας καὶ ἀπολαμβάνοντας τὰ καλὰ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς ἥρωας τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου.

Ναυσικᾶ ἡ Φιλάρχαιος.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΑ

Τώρα πλέον δὲν εἶνε οἰνοπνευματοποιὸς ὁ γράφων, ἀλλὰ πνευματοποιὸς μόνον θὰ ἔλεγα, ἂν δὲν ἤξευρα, ὅτι ὁ συνάδελφος κ. Μελᾶς ἔχει πραγματικῶς πολὺ-πολὺ πνεῦμα, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ τὸν ἐκτιμῶ ἰδιαιτέρως. Ἀλλ' εἶνε νέος πολὺ ἀκόμη καὶ δὲν ἔμαθεν ἴσως τὴν τέχνην, τὴν τόσον δύσκολον ἄλλως τε, νὰ ἐρευνᾷ βαθύτερα τὰ ζητήματα καὶ νὰ μελετᾷ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα προηγοῦνται ἀπὸ τὰ λόγια, ὅταν αἱ λέγουσαι εἶνε γυναῖκες.

Αὐτὸ μὲ ἀναγκάζει νὰ προσφερθῶ νὰ τοῦ γνωρίσω μερικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ καὶ τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν ὅτι αἱ γυναῖκες εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰργάσθησαν πολὺ καλὰ ἕως τώρα εἰς τὸ νὰ ἐξυπνήσουν μὲ ἔργα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχήν, τὴν γυναικείαν ἰδίως,

τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀλτρουισμοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης.

Πρὸ τούτου ὅμως θὰ τοῦ ἐξηγήσω διατὶ δὲν ἐζήτησα νὰ ἱδρυθοῦν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν φορολογίαν τοῦ οἰνοπνεύματος τὰ ἱδρύματα τὰ φιλανθρωπικὰ τῶν φρενοπαθῶν ἀλκοολικῶν, τῶν τεϊοπωλείων, ἀναγνωστηρίων κτλ.

Διότι τὴν στιγμὴν αὐτὴν λέγετε, γράφετε, κηρύσσετε, βροντοφωνεῖτε ὅλοι σας, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐπανεστάτησε διὰ νὰ σωθῇ, διὰ νὰ δημιουργήσῃ στρατὸν καὶ στόλον, διὰ νὰ ἀμυνθῇ κατὰ τῶν μυρίων κινδύνων, ποῦ τὴν περιστοιχίζουν καὶ ἀπειλοῦν τὴν ἐντελῆ ἐξαφάνισίν της.

Καὶ δὲν ἠξεύρω, δὲν φαντάζομαι, δὲν ἐννοῶ μεγαλειτέραν φιλανθρωπίαν, μεγαλειτέραν κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην ἐκείνης, ἡ ὁποία τείνει νὰ σώσῃ τοὺς Ἕλληνας καὶ τὰς Ἑλληνίδας ὅλας ἀπὸ τὸν ἐξευτελισμὸν νὰ μὴ ἔχουν πατρίδα, ἢ νὰ ἔχουν τοιαύτην ἔρμαιον καὶ τῶν τελευταίων ἀκόμη βαρβάρων τῆς ὑφηλίου.

Ἀλλ' ὁ κ. Μελᾶς γράφει ὅτι, διὰ νὰ ὑπῆρξαν γυναῖκες, ἐργασθεῖσαι ὡς αἱ Σουηδαί, προϋπῆρξαν συγγραφεῖς, σταλάξαντες ὑπέρτατα διδάγματα εἰς τὰς γυναικείας καρδίας. Αὐτὸ περιμένομεν νὰ κάμῃ ὁ κ. Μελᾶς, ὅπως τὸ ἔκαμε καὶ ὁ Ἶψεν ἐκεῖ ἐπάνω. Ἕως ὅτου ὅμως δὲν τὸ κάμνει καὶ δὲν ἐξετάζει, οὔτε θέλει νὰ ἰδῇ καὶ ἀναγνωρίσῃ τί ἔχουν κάμει αἱ γυναῖκες εἰς τὸν τόπον του, ἂς μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ ρίπτωμεν κάποτε καὶ ἡμεῖς, ποῦ δὲν εἴμεθα συγγραφεῖς τῆς περιωπῆς του, κάποιαν ἰδέαν προόδου, ἢ τοὐλάχιστον νὰ λέγωμεν τί γίνεται ἀλλοῦ ἁπλῶς ὡς χρονογράφοι.

Ὁ Ἶψεν ἄλλως τε— διότι αὐτὸν βέβαια ἐννοεῖ— ἀφῆκε καὶ αὐτὸς τὰς γυναῖκας νὰ ἐργασθοῦν καὶ ἐνεργήσουν καὶ κλείσουν τὰ ποτοτωλεῖά των—εἰς τὴν Νορβηγίαν καὶ Σουηδίαν— τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο μόνον μικρὸς ὑπάλληλος φαρμακείου, καὶ τοὺς *Βρυκόλακάς* του τοὺς ἔγραψε μετὰ σαράντα περίπου χρόνια, τὸ 1881 μόνον.

Πρὸ τῆς ἐποχῆς του δὲ καὶ ἐκεῖ ἡ φιλολογία οὔτε σημαίνουσα πολὺ ἦτο, οὔτε διὰ τοιαῦτα κοινωνιστικὰ ζητήματα ἐσκοτίζετο. Θὰ ἐτολμοῦσα μάλιστα νὰ εἰπῶ, ἂν δὲν ἐφοβούμην νὰ ταράξω τὰ νεῦρα τοῦ κ. Μελᾶ, ὅτι, ἀντὶ νὰ ἐμπνευσθοῦν αἱ γυναῖκες καὶ ἐκεῖ καὶ παντοῦ ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς, ἐνεπνεύσθησαν καὶ ὡδηγήθησαν οἱ συγγραφεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα τῶν γυναικῶν, τὰ ὁποῖα ἐκεῖ, ὅπως καὶ παντοῦ ἀλλοῦ, τὰς ἔκαμαν νὰ ἐπαναστατήσουν.

Ἡ κραυγὴ ἐκείνη «*Βρυκόλακες!*» ποῦ ἀφίνει ἡ μητέρα τοῦ Ὀσβάλδου, τὴν στιγμὴν ὅπου μεθυσμένον τὸν συλλαμβάνει εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς καμαριέρας της, ὅπως εἶχε συλλάβει νέα τὸν πατέρα του, εἶνε ἡ φωνὴ τοῦ θρήνου τῆς εὐτυχίας ἑκατομμυρίων γυναικῶν ἀνεπτυγμένων καὶ μὴ ἀφ' ὅτου, ὑποθέτω, ὑπάρχει κόσμος καὶ ὁ Νῶε ἐφεῦρε τὴν οἰνοποιίαν.

Ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ προσποιῆται ὅτι ἀγνοεῖ ὁ τόσον πολυμαθὴς συνάδελφος, ὅτι δι' ὅλας τὰς μεγάλας πληγὰς τῆς ἀνθρωπότητος αἱ γυναῖκες, ὡς πρῶτα αὐτῶν θύματα, ἐπανεστάτησαν, εἰργάσθησαν, ἠγωνίσθησαν, καὶ μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα, καὶ ἐνίκησαν.

Εἰς τὴν ἐπανάστασιν τῶν πρώτων γυναικῶν τῶν βαρβάρων καὶ ἀγρίων, οἱ ὁποῖοι ἔθαπτον ζωντανὰ τὰ κορίτσια των, ὡς μὴ δυνάμενα νὰ ἐργάζωνται ὅσον τὰ ἀγόρια, εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ μητρικοῦ των φίλτρου ὀφείλεται ἡ πρώτη μορφὴ τῆς οἰκογενείας, τῆς μητριαρχικῆς. Εἰς τὴν ἐπανάστασιν ἔπειτα, χιλιάδες χρόνια ἀργότερα, ποῦ ἐπροκάλεσεν «Ἡ Καλύβη τοῦ Μπαρμπᾶ Θωμᾶ» μυθιστόρημα γυναικός, κύριε Μελᾶ, ὀφείλεται ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν σκλάβων τῆς Ἀμερικῆς, διὰ νὰ ἀναφέρω μόνον δύο παραδείγματα.

Ἐδῶ ἐγώ, ἄσημος καὶ ταπεινή, δὲν ἔκαμα βέβαια καμμίαν ἄλλην ἐπανάστασιν παρὰ νὰ ἀγωνίζωμαι εἴκοσι τρία χρόνια τώρα μὲ τὴν πέννα μου διὰ νὰ καταρρίψω τὰ Σινικὰ τείχη ποῦ ἔκλειον τὸν δρόμον τῶν γυναικῶν ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς Μεγάλης Τέχνης καὶ τῆς προόδου ἐν γένει. Δὲν ἐζήτησα, ὑψηλὴ ἰδεολόγος, ὅπως σεῖς, νὰ κρημνίσω σπίτια καὶ νὰ βουλιάξω καράβια ἐπάνω εἰς τὴν σκηνὴν διὰ τὸ κοινωνικὸν ἰσοπέδωμα ποῦ ζητεῖτε. Ἐζήτησα εἴτε ὡς συγγραφεύς, εἴτε ὡς δημοσιογράφος, εἴτε ὡς δραματογράφος, νὰ δυναμώσω τὸ μυαλὸ καὶ τὰ χέρια καὶ τὴν ψυχὴν τῆς γυναικός, διὰ νὰ ἱδρύῃ νέα σπίτια ἐπάνω εἰς γερὰ θεμέλια, καὶ διὰ νὰ σπορπίζῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν εἰς τὸν κύκλον της, στενὸν ἢ εὐρύν, χαρὰν καὶ εὐτυχίαν, ποῦ θὰ ἀπολαμβάνετε ἕνα ἔτος τώρα, ἀφότου ἐγίνατε ὁ σύζυγος μιᾶς τοιαύτης γυναικός.

Θὰ σᾶς ἔλεγα ὅτι αὐτὰ τὰ ἔργα εἶνε ἀρκετά. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ θεωρεῖτε πολὺ εὔκολα, καὶ δὲν θέλω νὰ φανῶ ὅτι περιαυτολογῶ ἀραδειάζουσα ἐδῶ ἱδρύματα ἀλτρουϊσμοῦ καὶ κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ὀφειλόμενα εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ τὴν εἰκοσαετῆ δράσιν μου, προσφέρομαι νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς αὐτά, διὰ νὰ μὴ ἐξακολουθῆτε νὰ ἀδικῆτε τὰς ἐργαζομένας γυναῖκας τοῦ τόπου σας, ὅπως κάμνουν ἀλλοῦ οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων τὸν δρόμον σᾶς εὔχομαι νὰ ἀκολουθήσετε.

Κ· ΠΑΡΡΕΝ

(Δημοσιευθὲν εἰς τὴν «Ἑστίαν»)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΒΡΑΧΙΟΛΙ

ΕΝΑ ΦΕΙΔΑΚΙ γυάλινο, γαλάζιο ἀνοικτό, ψιλό, τιποτένιο

Τὴν πρώτη φορὰ ποῦ τὸ εἶδα στὸ χέρι τῆς ἀρραβωνιαστικῆς μου,— μ' αὐτὸ ἐγνώρισα τὴ Μαίρη,—εἶπα:

— Τί φτωχὸ βραχίολι ποῦ φορεῖ! ἐγὼ πρέπει νὰ της ἀγοράσω ἕνα καλλίτερο.

Καὶ σὲ πρώτην εὐκαιρία, τῆς Παναγίας ἀνήμερα, τῆς πῆγα ἕνα βραχιολάκι κομψό, ἔμμορφο, ἀπὸ κοράλλι καὶ χρυσάφι, φειδάκι ὅμως καὶ αὐτό, γιατί;—νὰ το κρύψω δὲν θέλω,— ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Εὔας, δὲν βρίσκω γιὰ γυναῖκα σύμβολο πιὸ κατάλληλο.

Μοῦ ἔδειξε τὴ μεγαλήτερη, τὴν ἐρωτικώτερη χαρά. Ἔγεινε κατακόκκινη σὰν τὸ κοράλλι, καὶ σὰν τὸ χρυσάφι ἄστραψε τὸ γαλανό της βλέμμα, ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ μακρυὰ ματοτσίνορα, καθὼς εἶχε κατεβασμένα τὰ μάτια 'στὸ ἀνοικτὸ κουτὶ τοῦ στολιδιοῦ. Τὸ πῆρε μὲ φίλησε θερμὰ καὶ τῶκρυψε.

Περίμενα τὴν ἄλλην ἡμέρα πῶς θὰ τὸ φορέσῃ. Τίποτε· τὸ γυάλινο βραχιόλι στὴ θέσι του. Μοῦ φάνηκε καλὸ νὰ μὴν κάμω λόγο γι' αὐτό. Κάποια προαίσθησις μοῦ ἔλεγεν, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦταν σοβαρώτερο ἀπὸ μίαν ἁπλῆ σύμπτωσι ἢ ἀξιοσυγχώρητη λησμοσύνη. Μὰ σὲ δυὸ-τρεῖς ἡμέρες δὲν βάσταξα, καὶ εἶπα μὲ ὅλη τὴ φυσικότητα τοῦ κόσμου:

— Μά, καϋμένη Μαίρη, σοῦ πῆρα ἕνα βραχιολάκι... γιατὶ δὲν τὸ φορεῖς ;

Μὲ κύτταξε μ' ἔκπληξι, σὰ νὰ μὴν κατάλαβε διόλου τί της εἶπα. Ἐξακολούθησα :

— Γιατὶ ἐπιμένεις νὰ φορῇς αὐτὸ τὸ ψεύτικο ;

Γύρισε τὰ μάτιά της εὐθὺς πρὸς τὸ βραχιόλι. Τὸ κύτταξε κάμποσην ὥρα σιωπηλή, καὶ ὕστερα ἐκάρφωσε πάλι τὰ μάτια της ἐπάνω στὰ δικά μου. Τί χρῶμα εἶχεν ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν ξέρω· γαλανὰ βέβαια δὲν ἦταν.

— Δὲν σ' ἀρέσει; μὲ ρώτησε.

— Εἶνε τόρα πρᾶμμ' αὐτὸ νὰ τὸ φορῇς; ρώτησα κ' ἐγώ.

— Καλά. . . ἀπὸ αὔριο θὰ φορῶ τὸ δικό σου. Αὐτὸ ἤθελα νὰ τῶχω ἔτσι. . . γιὰ καθημερινό, ἀλλ' ἀφ' οὗ δὲν σ' ἀρέσει. . .

Ἐσταμάτησε κ' ἐκύτταξε πάλι τὸ γυάλινο φεῖδι.

— Καλά, ξαναεῖπεν, ἀπὸ αὔριο θὰ φορῶ τὸ δικό σου.

Ἡ ὄψι της, καθὼς καὶ ἡ φωνή της, ἦταν λυπητερή, λυπητερή. Ἡ ἀπόφασί της ἐκείνη ἐφαίνουνταν σὰ θυσία στὴν ἀγάπη μου· τόσο ποῦ ἔσκυψα καὶ φίλησα τὰ ξανθὰ σγουρὰ μαλλιὰ ποῦ ἐσκίαζαν τὸ γαλήνιο μέτωπό της ...

Τὴν ἄλλην ἡμέρα. — αἴ πῶς θέλετε νὰ σᾶς τὸ πῶ;—δὲν ἐφοροῦσε τὸ βραχιόλι μου ἡ Μαίρη. Αὐτὴ τὴ φορὰ τῆς τῶπα ἀμέσως:

— Τὸ βραχιόλι ;

— Ἄ, ναί, καϋμένε, τὸ ξέχασα. Νὰ πάω ἀμέσως νὰ τὸ φορέσω... Ἢ ὄχι. . ποῦ νὰ ψάχνω τόρα! τὸ φορῶ ἀπὸ αὔριο.

Τὴν ἐπίστευσα καὶ τὴν ἄφησα. Ἀλλὰ τὴν ἄλλην ἡμέρα πάλι τὰ ἴδια. Μὲ πείραξε, θέλησα νὰ τῆς τὸ 'πῶ. φοβήθηκα μή τῆς μιλήσω ἄσχημα, καὶ σώπασα Καὶ ὅσο ἔβλεπα τὸ γυάλινο βραχιόλι στὸ χέρι της, τόσο τὸ πεῖσμά μου 'μέρα τὴν ἡμέρα μεγάλονε, καὶ τόσο μ' ἔπνιγε ὁ θυμός,--ὁ θυμὸς τοῦ ἐρωτευμένου, ποῦ μὲ τὸ τίποτα ξανάβει,— καὶ τόσο φοβούμον νὰ μιλήσω, καὶ τὸσο ἐβίαζα τὸν ἑαυτό μου νὰ μὴ καταδεχθῶ νὰ κάμω πιὰ τὴν παρατήρησι, οὔτε νὰ δείξω κἂν πῶς ἔχω τίποτε.

Ἔτσι πέρασαν ἡμέρες πολλές, χωρὶς νὰ λέῃ ἡ Μαίρη νὰ θυμηθῇ τὸ βραχιόλι μου. Ἐφαίνουμουν ὅμως κ' ἐγὼ σὰ νὰ εἶχα ξεχάσει τὸ δικό της. Ἀγάπη καὶ ἁρμονία ὅση θές. Ἤθελα τότε νὰ κάμω ἕνα ταξειδάκι, νὰ λείψω στὴ Σύρα ὀκτὼ-δέκα ἡμέρες. Καὶ τὴ βραδυὰ ποῦ ἔφευγα, τῆς εἶπα ὕστερ' ἀπ' τὸ τελευταῖο φιλὶ τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, ὄχι μὲ μικρὸν ἀγῶνα :

— Μαίρη, σὰν θὰ γυρίσω θέλω νὰ φορῇς τὸ βραχιόλι μου.

— Καλά.

— Μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου;

— Ναί.

— Στὴν ἀγάπη μας ;

— Στὴν ἀγάπην μας.

Ἐπροφερε μὲ τόση σταθερότητα τὸν ὅρκο, ὥστε μ' ἔκαμε νὰ φύγω μὲ τὴν ἀπόφασι αὐτή: ἂν τὸ καιρὸ ποῦ γύριζα, ἡ Μαίρη δέν φοροῦσε πάλι τὸν βραχιόλι μου, θὰ χαλοῦσα τὸν ἀρραβῶνα

Ἐτηλεγράφησα ἐπίτηδες τὴ βραδυὰ ποῦ ἔφευγα ἀπ' τὴ Σύρα. Τὸ ἄλλο πρωΐ ἤμουν στὸ σπίτι τῆς ἀρραβωνιαστικῆς μου. Ἔτρεξε μὲ χαρὰν ἀπερίγραπτη νὰ μὲ ὑποδεχθῇ, καὶ μου παρουσίασε καὶ τὰ δύο της χέρια. Ἀλλοίμονο! στὸ ἕνα φοροῦσε τὸ βραχιόλι μου, -- στὸ ἄλλο τὸ βραχιόλι της.

Τί νὰ 'πῶ; τί νὰ κάμω ; Καὶ νὰ μὲ βλέπῃ ἡ κατεργαρούλα μ' ἕναν τρόπο, μ' ἕναν τρόπο σὰ νὰ ἤθελε νά μου 'πῇ; «Βλέπεις πῶς ἔμεινα στὸ λόγο μου: Ἔλα λοιπὸν, φίλησέ με πάλι,

ἀχάριστε!» Τὴν ἐφίλησα πολλές, πολλὲς φορές.

— Δὲν εἶπαμ' ἔτσι ὅμως! τῆς εἶπα κρυφὰ σὲ μιὰ στιγμὴ εὐκαιρίας.

— Τί ;

— Σοῦ εἶπα νὰ βγάλῃς αὐτὸ καὶ νὰ φορέσῃς τὸ δικό μου· ὄχι νά μοῦ κουρδίσῃς καὶ τὰ δυό!

— Ὄχι! ὄχι! ἐφώναξε μὲ δύναμι. Μάρτυς μου ὁ Θεός Μοῦ εἶπες νὰ φορέσω τὸ δικό σου, μὰ ὄχι νὰ πετάξω αὐτὸ ποῦ φορῶ.

— Καλά· μ' ἂν σου τῶλεγα τόρα;

— Χμ! ἂν μου τῶλεγες τόρα;...

Καὶ ἐχαμήλωσε τὴ φωνή:

— Νὰ σοῦ 'πῶ λοιπόν;

Ἐσίμωσε τὰ χείλη της στ' αὐτί μου:

— Δὲν θὰ σοῦ ἔκανα τὴ χάρι.

Τινάχτηκα σὰ νά με δάγκασε τὸ φεῖδι τὸ γυάλινο, ζωνταυεμένο

— Μὰ γιατί; εἶπα. Εἶνε τάχα μεγάλο πρᾶγμα νὰ μὴν ξαναφορέσῃς ἕνα βραχιόλι ποῦ δὲν μαρέσει; Ὄχι γυάλινο, μὰ διαμαντένιο νὰ ἦταν.

— Ἔλα, πάψε! Ἀφ' οὗ τὸ θέλῃς, θά σου γίνῃ καὶ αὐτό. Ἀπὸ αὔριο θὰ φορῶ μόνον τὸ δικό σου.

Τότε, ἐπάνω στὸν ἐνθουσιασμό μου γιὰ τὴ μεγάλη θυσία, ἔκαμα τὸ λάθος νὰ ρωτήσω:

— Ποιὸς σοῦ το χάρισε, ἀλήθεια, αὐτὸ τὸ βραχιόλι, ποῦ κάνεις τόση φασαρία;

Δὲν ἐκοκκίνισε, δὲν ὠχρίασε· μόνον ἡ γλῶσσα της μπερδεύτηκε λιγάκι:

— Δὲν ξέρω... δὲν θυμοῦμαι.. ἀ, ναί, ὁ μπαμπᾶς μοῦ τὸ ἀγόρασε... εἶνε χρόνια τόρα.

Δεύτερο λάθος δικό μου, σπουδαιότερο: Βρῆκα τὸ μπαμπᾶ της παράμερα καὶ τὸν ρώτησα:

— Ἐκεῖνο τὸ βραχιολάκι τὸ γαλάζιο, ποῦ φορεῖ ἡ Μαίρη... τί ἔμμορφο ποῦ εἶνε.. σεῖς τῆς το ἐπήρατε;

Ὁ μπαμπᾶς ἔβαλε τὰ γυαλιά του, τὸ κύτταξε,—πρώτη φορὰ βέβαια τὸ ἐπρόσεχε,—καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε:

Ὄχι, παιδί μου.

Καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο πάλι:

— Ἄ μπᾶ, ὄχι!

Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ φεῖδι μπῆκε μέσα μου. Μ' ἔπιασε μιὰ τέτοια ζήλεια, ποῦ δύσκολα θὰ πίστευα πῶς ἤμουν ἱκανὸς νὰ τὴν αἰσθανθῶ γιὰ τὴν Μαίρη Ἢ τὸ βραχιόλι θὰ ἔφευγε ἀπὸ τὸ χέρι της, ἢ θὰ τὴν ἄφινα, θὰ πέθαινα, θαὐτοκτονοῦσα Εἶχα ἔξαψιν ἀπερίγραπτη Στὴν ψυχὴ μερικῶν ἀνθρώπων ξυπνᾷ καμμιὰ φορὰ ἕνας Ὀθέλος, πολὺ τρομερώτερος ἀπὸ τὸ σαιξπήρειο· ἡ ζήλεια γιὰ τὸ παρελθὸν τῆς ἀρραβωνιαστικῆς των...

Τρίτο λάθος δικό μου,— ἂν καὶ εἶνε περιττὸ

Η ΤΑΜΕΝΗ ΚΟΡΗ

(Ἀπὸ τὸ Ἡμερολόγιον Σκόκου. Ἔργον Γκύζη)

νὰ τὰ μετρῶ ἀπ' ἐδῶ κ' ἐμπρός. Τὴν ξανάπιασα καὶ τῆς εἶπα:

— Μαίρη, τὸ βραχιόλι νὰ βγάλῃς. Μαίρη, κάτι ἔμαθα γι' αὐτὸ τὸ βραχιόλι. Αὔριο ὡρισμένως νὰ μή το ἰδῶ πιὰ στὸ χέρι σου.. Μαίρη, ἂν ἐπιμείνῃς θὰ κάνω κομμιὰ τρέλλα.

Περίμενα νὰ μὲ ρωτήσῃ τί ἔμαθα· τίποτε· Σὰ νά την ἐτρόμαξεν ἡ φωνή μου, ὁ τρόπος μου, ἀπόμεινεν ἄλαλη, καὶ μ' ἔβλεπε μ' ἀπορία. Τὰ μάτια της ἦταν γαλανά, γαλανὰ σὰν οὐρανὸς καθαρός. Αὐτὰ μὲ καθησύχασαν λίγο τὴ στιγμὴ ἐκείνη.

Ἕνδεκα ἡμέρες, — τὲς μέτρησα μία μία μὲ τὸν πόνο μου, μὲ τὸ μαρτύριο μου—ἕνδεκα ἡμέρες μὲ κορόϊδεψε πῶς θὰ βγάλῃ τὸ βραχιόλι. Ποῦ τὰ εὕρισκε τόσα ψέμματα, τόσα καμώματα!

Σήμερα τοῦτο, αὔριο τὸ ἄλλο. Πότε θύμονε, πότε ἔκλαιγε, πότε γελοῦσε, πότε σώπαινε. πότε φλυαροῦσε. Καὶ τὸ καταραμένο στολίδι πάντα ἐκεῖ, στὸ ἴδιο μέρος, σφίγγωντας μὲ τὴ λιγνή του, τὴ χλωμὴ γαλαζάδα, τὸ κάτασπρο χεράκι τῆς ξανθῆς κατεργάρας. Καὶ ὅταν ἔδενε τὰ χέ-

ρια καὶ τὸ ἔβαζε μαζὶ μὲ τὸ ἄλλο, τὸ φεῖδι τὸ γυάλινο μὲ τὸ φεῖδι τὸ κοραλλένιο ἐνόμιζα πῶς ἐζωντάνευαν, πῶς ἐθέριευαν, — θεριὰ ζήλειας ἐρωτικῆς καὶ τὰ δυό, — καὶ πῶς τὸ ἕνα γύρευε νὰ φάγῃ τὸ ἄλλο .. Ὤ, ναί, ἔπρεπε, νὰ λείψῃ ἕν' ἀπὸ τὰ δυό.

Τῆς τᾶπα, δηλαδὴ τῆς τὰ ξανᾶπα. Κάθε φορὰ τὰ λόγια μου ἄλλαζαν· ἡ ἰδέα μου ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἦταν ἡ ἴδια:

— Τὸ θέλω .: Ἀπὸ αὔριο θὰ φορῇς ἕνα μονο βραχιολι. Ἀκοῦς; Διάλεξε σὺ ὅποιο ἀπὸ τὰ δυο θέλεις. Καὶ ὕστερα θὰ διαλέξω κ' ἐγώ!

Μὲ ἄκουσε. Τὴν ἄλλη μέρα φοροῦσε ἕνα, μά .. ὄχι τὸ δικο μου.

Ἔγεινα ἔξω φρενῶν. Φώναξα, ἄφρισα, κτύπησα τὸ γροθο μου ἐπάνω στὸ τραπέζι, ποσα εἶπα κ' ἐγὼ δὲν ξέρω. Ἡ Μαίρη περίμενε ἥσυχη, καὶ ἀφ' οὗ σώπασα, μοῦ εἶπε σοβαρή σταθερή, χωρὶς τσακίσματα καὶ μισόλογα, σὰν ἄντρας πιὰ καὶ ὄχι σὰν γυναῖκα:

— Ἄκουσε. Γυρεύεις ἕνα πρᾶγμα ποῦ δὲν γίνεται. Αὐτὸ τὸ βραχιόλι ποῦ βλέπεις, δὲν μπορῶ νὰ τὸ βγάλω ἀπὸ τὸ χέρι μου. Σοῦ κάνω τὴ χάρι νὰ μὴ φορῶ μαζὶ καὶ τὸ δικό σου, ἀφοῦ αὐτὸ σὲ πειράζει, μὰ τίποτα περισσότερο. Θά το φορῶ ὅσο ζῶ, καὶ μὲ τὸ βραχιόλι αὐτὸ θά με βάλουν στὸ τάφο. Μὴ ζητήσῃς νὰ μάθῃς ἄλλα. Δὲν θὰ σοῦ 'πῶ ποτέ. Μόνον ἂν βρίσκῃς τὴν ἀπόφασί μου ἀνάρμοστη... τί νὰ σοῦ πῶ; πάρε τὸ δακτυλίδι σου πίσω. Θά με λυπήσῃ πολὺ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα· γιατὶ σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ πολύ, καὶ θέλω νὰ ζήσω μαζί σου· ἀλλ' ἂν πρόκειται νά με στερήσῃς τὸ βραχιόλι μου, θὰ προτιμήσω νὰ ζήσω μονάχη μου. Αὐτὴ τὴν ἐξήγησι εἶχα νὰ σοῦ δώσω. Τόρα κάμε ὅ,τι θέλεις,

Εἶνε ἀνάγκη νά σας 'πῶ πῶς τὴν ἀγαποῦσα; Ὤ, τὴν ἀγαποῦσα· εἰδεμή, πῶς ἄκουσα χωρὶς διαμαρτύρησι ὅ,τι μοῦ εἶπε; πῶς βρῆκα γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ μυστήριο εὔμορφο καὶ ὡρκίστηκα νὰ τὸ σεβασθῶ; πῶς δὲν πῆρα τὸ δακτυλίδι μου πίσω, καὶ πῶς ἔμενα πάλι κοντά της; Ὤ, ναί, τὴν ἀγαποῦσα πολύ....

Ὡς τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου, καὶ κάμποσο ὕστερα, δὲν ἔγεινε πειὰ λόγος γιὰ τὸ βραχιόλι, Τὸ εἶχα πάρει ἀπόφασι νὰ σωπαίνω, καὶ ἄρχισα σχεδὸν νὰ συνειθίζω τὸ στολίδι ἐκεῖνο τοῦ σκανδάλου. Δὲν ξέρω ἂν ἡ πολλὴ ἀγάπη ἔπνιξε τὴ ζήλεια μὰ στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μου ἔτρεφα μιὰν ἐλπίδα· — τὴν τολμηρότερην ἴσως ἐλπίδα, ἀπ' ὅσες ἔκλεισαν τὰ στήθη τρελλοῦ ἐρωτευμένου: ἔλπιζα πῶς μιὰν ἡμέρα μὲ τὴν ἀγάπη μου θὰ νικοῦσα τὴ Μαίρη, πῶς θά την ἔκανα νὰ μοῦ φανερώσῃ ἡ ἴδια τὸ μυστικὸ τοῦ βραχιολιοῦ, καὶ ὕστερα νὰ τὸ βγάλῃ ἀπὸ τὸ χέρι της, γιὰ νὰ φορέσῃ παντοτεινὰ πλέον τὸ δικό μου.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε, πῶς μοῦ πείραζε καὶ τόρα τὰ νεῦρα μιὰ κίνησι ἰδιαίτερη, ποῦ εἶχεν ἀποκτήσει ἡ Μαίρη, κίνησι τρόμου ἀσυνειδήτου, ποῦ ἔκρυβεν ἔξαφνα τὸ χέρι της ἢ τὸ σκέπαζε μὲ τὸ ἄλλο, σὰ νὰ ἐκινδύνευε μὲ τὸ παραμικρὸ τὸ βραχιόλι της τὸ γυάλινο, καὶ ἐφοβούνταν μὴ σπάσῃ. Σὲ τέτοιες στιγμὲς ἔρριχνα κανένα λόγο πειρακτικό. Καὶ ἡ Μαίρη μοῦ ἔρριχνε μιὰ ματιά, σά νά μου ἔλεγε: θυμᾶσαι τί μοῦ ὑποσχέθηκες ;

Δὲν εἶχε κλείσει ἀκόμη χρόνος ἀπ' τὸ γάμο μας, — τί εὐτυχισμένη ζωὴ ὡς τόρα! — ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ θέλησα νὰ δοκιμάσω ὡς ποῦ νὰ εἶχε φθάσει ἡ μίνα, ποῦ ἔσκαφτα σιγὰ σιγὰ μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ὑπομονή

Ψεύτικη ἐλπίδα! Εἶχε χαμένο τὸ δρόμο της· τῆς εἶχα δώσει μιὰ τέτοια διεύθυνσι, ποῦ οὔτε ἄγγιζε, οὔτε θὰ ἔφθανε ποτὲ ὡς τὴν καρδιὰ τῆς Μαίρης. Ἐκαμώθη πῶς δὲν κατάλαβε τοὺς πρώτους μου πούντους. Καὶ σὰν ἀναγκάσθηκα ὕστερα νὰ μιλήσω καθαρά, μοῦ ἔκανε πάλι τὰ ἴδια. Μὲ γέλασε, μὲ κορόϊδεψε, μὲ βασάνισεν. Ἴδια καὶ ἀπαράλλακτη ἡ πρὶν τοῦ γάμου μας ἱστορία. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι στὸ τέλος, ἀφ' οὗ εἶδε πῶς δὲν ἡσύχαζα, ἡ Μαίρη ἔχασε τὴν ὑπομονὴ καὶ μοῦ εἶπε :

— Νὰ μοῦ κάνῃς τὴ χάρι! Εἴχαμε μείνει σύμφωνοι νὰ μὴ μοῦ ξαναπῇς σαχλαμάρες. Ἀλλὰ βλέπω ὅτι σὺ ἄρχισες τὰ ἴδια καὶ χειρότερα. Νὰ σοῦ 'πῶ λοιπὸν τί θὰ κατορθώσῃς μ' αὐτά: θὰ παύσω νὰ σὲ ἀγαπῶ, θὰ σὲ μισήσω.. καὶ τότε θὰ εἶνε ἀδιάφορο πιὰ γιὰ σένα ποιὸ βραχιόλι θὰ φορῶ στὸ χέρι μου.

— Ὄχι, ἐτόλμησα νὰ τῆς 'πῶ, δὲν μέ μέλει τόρα πιά, σοῦ δίδω τὸ λόγο μου· φόρει τὸ βραχιόλι σου. Ἕνα πρᾶγμα ὅμως ἀπαιτῶ ἀπὸ σένα: νὰ μοῦ διηγηθῇς τὴν ἱστορία του, νὰ μοῦ φανερώσῃς πιὰ τὸ μυστικό του. Ποιὸς σοῦ τῶδωκε; ἀπὸ πότε τῶχεις... Εἶνε ἀληθινὸ αὐτὸ ποῦ μοῦ εἶπε μιὰ φίλη σου, ὅτι σὲ θυμᾶται μὲ τὸ ἴδιο βραχιόλι ἀπ' τὸ Ἀρσάκειο;...

Μ' ἔκοψε μὲ μιὰ τρομερὴ ἀναφώνησι:

— Σώπαινε!! Σώπαινε γιὰ τὸ Θεό! νά, ἄρχισα νὰ μὴ σ' ἀγαπῶ πιά, ἄρχισα νὰ σὲ μισῶ! Μιὰ λέξι νὰ μοῦ 'πῇς ἀκόμη, — ὤ, τόρα πιὰ δὲν εἶμαι ἀρραβωνιαστική σου, — τὸ πᾶν μεταξύ μας ἐτελείωσε!

Μὲ ἄφησε ζαλισμένο σὰν ἀπὸ κτύπημα δυνατό. καὶ κλείστηκε στὴν κάμαρή της... Ὁ διάβολος τῶφερε νὰ εἶμαι γιὰ νὰ βγῶ τὴν ὥρα ἐκείνη, καὶ νὰ ἔχω νὰνταμώσω ἕνα φίλο μου, ἀπὸ τοὺς πιὸ στενούς. Μὲ εἶδε στενοχωρημένο, μὲ

ρώτησε καὶ — ὦ τῆς βλακείας μου! — τοῦ τὰ εἶπα ὅλα, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὥς τὸ τέλος, μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖγμα.

Εἶνε περιττὸ νὰ σᾶς 'πῶ ἐδῶ τί μοῦ ἔψαλεν ὁ φίλος μου. Τὰ ἴδια θὰ μοῦ ἐλέγατε καὶ σεῖς ὅλοι. Ὁ φίλος, σχεδὸν πάντα, εἶνε ὁ κόσμος· καὶ ὁ κόσμος μ' ἔλεγε βλάκα, ἀνόητο, ἀδύνατο· μ' ἐσυμβούλευε νὰ φανῶ ἄνδρας, νὰ φωνάξω, νὰπαιτήσω, νὰ τρίξω τὰ δόντια καὶ στὴν ἀνάγκη νὰ δαγκάσω, — νὰ νικήσω μὲ κάθε τρόπο.

Παραζαλισμένος ἀπ' τὰ λόγια τοῦ κόσμου, γύρισα στὸ σπίτι. Ἦταν ἀργά. Ἡ Μαίρη ἐκοιμοῦνταν. Τὸ φῶς τῆς καυδήλας, μεσ' ἀπ' τὸ κόκκινο γυαλί, σκορποῦσεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ στὴν κάμαρα λεκέδες σὰν ἀπὸ αἷμα. Ἕνας τέτοιος λεκὲς μεγάλος σκέπαζε τὸ μισὸ πρόσωπο τῆς Μαίρης, καὶ ξεψυχοῦσεν ἐπάνω στὸ μαξιλάρι. Καὶ ἀπέξω ἀπ' τὸ σεντόνι εἶχε βγαλμένο ἐκείνη τὸ χέρι της· τεντωμένο σὰν χέρι νεκρό... Πρώτη φορὰ ποῦ ἔβλεπα ἔτσι τὸ καταραμένο στολίδι, γαλάζιο νάστράφτῃ εἰς τὸ κόκκινο φῶς τῆς καυδήλας. Καὶ ἡ Μαίρη κοιμοῦνταν ἥσυχη, ἀνύποπτη, μὲ τὸ γλυκὸ σφίξιμο τοῦ φειδιοῦ, χωρὶς νὰ μακούσῃ, χωρὶς νὰ ταραχθῇ, χωρὶς νὰ διακόψῃ τὄνειρό της, — ἄχ, ποιὸς ξέρει τί ὄνειρο!

Ἡ θέα ἐκείνη μ' ἐρέθισε, μὲ πείραξε, μὲ ἄναψεν... Ἕνα κόκκινο σύννεφο ἦλθε καὶ στάθηκε μπροστά μου, καὶ ἡ καρδιά μου ἄρχισε νὰ κτυπᾷ... Ἡ ἰδέα τοῦ ἐγκλήματος γεννήθηκεν ἀμέσως στὸ κεφάλι μου. Τὸ ἐσχεδίασα μὲ γρηγοράδα ἀστραπῆς. Τίποτα ἄλλο δὲν συλλογίσθηκα ἐκείνη τὴν ὥρα, οὔτε ἐλογάριασα κακὰ ἐπακόλουθα. Ἴσως νὰ ἐνόμισα, ὅτι μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ γλύτον' ἀπ' ὅλα μιὰ γιὰ πάντα. Μὰ καὶ πάλι, μήπως ἤμουν κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου; μήπως ἤξευρα τί ἔκαμνα;

Σίμωσα στὸ κρεββάτι σιγὰ - σιγά. Ἔκυψα, ἔπιασα τὸ φεῖδι μὲ τὸ ἕνα χέρι ἀπ' τὸ κεφάλι καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἀπ' τὴν οὐρά, καὶ δὲν ἔκαμα τίποτε ἄλλο, μὰ τίποτε, — πόσο μικρὴ δύναμι χρειάζεται γιὰ τὸ ἔγκλημα! — παρὰ νάπομακρύνω λίγο τὰ χέρια.

Καὶ τσάκ! σὲ δυὸ τὸ βραχιόλι.

Ἄφησα τὰ κομμάτια του νὰ πέσουν ἐπάνω στὸ σεντόνι καὶ ἐτράβηξα μὲ τρόμο τὰ χέρια μου.... Ὁ κρότος εἶχε ξυπνήσει τὴ Μαίρη. Πρὶν ἀνοίξῃ, τὰ μάτια της, ἔβγαλε καὶ τὸ ἄλλο χέρι, καὶ τὸ ἔφερε, μὲ τὴν ἀσυνείδητη ἐκείνη κίνησι ποῦ ξέρετε, στὸν τόπο τοῦ βραχιολιοῦ. Ἔλειπε... Ψάχνει, βρίσκει ἐκεῖ-κάτω τὰ κομμάτια του.... ἀνοίγει τὰ μάτια της... πετιέται ἀπ' τὸ κρεββάτι....

Σὲ μιὰν ἀστραπὴ μέσα ὅλ' αὐτά. Σὲ μιὰν ἀστραπὴ μέσα τὴν εἶδα μπροστά μου ὀρθή, μὲ μπράτσα γυμνά, μὲ τὸ φεῖδι συντριμμένο στὸ χέρι της, — τόρα πειὰ τὸ κρατοῦσε, — ξυπόλυτη, μ' ἕνα τριανταφυλλὶ πουκάμισο μὲ δαντέλες μαῦρες, μὲ τὰ ξανθά της τὰ μαλλιὰ χυμένα εἰς τοὺς ὤμους. Ὦ φρίκης εἰκόνα, καὶ πῶς νὰ σὲ λησμονήσω ποτέ! Τὰ μάτια της, ὅπως τὰ εἶδα ἐκείνη τὴ στιγμή. μὲ παρακολουθοῦν ἀπὸ τότε χωρὶς νὰ μ' ἀφίνουν στιγμή. Νά, καὶ τόρα τὰ βλέπω μπροστά μου.. Οἱ βολβοί, τραβηγμένοι πρὸς τοὺς κανθούς. οἱ γαλανοὶ ἐκεῖνοι βολβοί, ἀστράφτουν μαῦροι, μαῦροι. Καὶ τ' ἀσπράδια μεγάλα, μεγάλα, χύνουν μιὰ λάμψι φωσφόρου ἄγρια φοβερή...

Καὶ πῶς νὰ περιγράψω τὸν τόνο τῆς φωνῆς της, ὅταν ἡ Μαίρη μοῦ εἶπε:

— Μοῦ τῶσπασες..... ἐσὺ μοῦ τῶσπασες! Καλὰ λοιπόν, πάει· ἔσπασες κάθε δεσμὸ μεταξύ μας...Φάνηκες ἕνας ψεύτης, ἕνας ἀνόητος, ἕνας ἐγωϊστής, ἕνας περίεργος, ἕνας κακός.... Νά, μάθε το, κανένας δὲν μοῦδωσε αὐτὸ τὸ βραχιόλι, καμμιὰ ἱστορία δὲν εἶχε, κανένα μυστικὸ δὲν ἔκρυβε. Τὸ φοροῦσα ἀπὸ ἰδιοτροπία, τὸ ἤθελα ἀπὸ ἰδιοτροπία... Σὺ τῶκανες ζήτημα· μὲ βασάνισες τόσον καιρὸ καὶ στὸ ὕστερο... ἀ, σὲ μισῶ, σὲ ἀποστρέφομαι γι' αὐτὸ ποῦ ἔκανες. Οὔτε νὰ σὲ ἰδῶ πιὰ στὰ μάτια μου!

.... Ἀπὸ ἐκείνη τὴ νύχτα ἐχώρισα ἀληθινὰ τὴ γυναῖκα μου Ὕστερ' ἀπὸ δύο χρόνια βασάνων, τὴν ἐχώρισα καὶ κατὰ τύπους.

Ξαναπανδρεύθηκε στὴν Πόλι. Ἕνας φίλος μου ποῦ τὴν εἶδε τελευταία, μοῦ εἶπε πῶς φορεῖ πάλι ἀχώριστα ἕνα βραχιόλι, — ἕνα φεῖδι ἀπὸ κοράλλι καὶ χρυσάφι! ..

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

«Ἐδῶ δὲν μεθοῦν μὲ οἰνόπνευμα — μοῦ γράφει ἄλλος — ἀλλὰ μὲ κρασί»

Ἴσως. Ἂν καὶ τὸ οὔζο, τὸ ροῦμι, τὸ ρακὶ καὶ τὸ μὲ τίτλον κονιὰκ σπίρτο εἶνε εὐθηνότατα καὶ προσιτὰ εἰς μικροὺς καὶ εἰς μεγάλους, ὅμως βέβαιον εἶναι ὅτι γίνεται ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα κατανάλωσις κρασιοῦ ἀπὸ οἰνόπνευμα.

Τὸ ζήτημα δι' ἐμὲ δὲν εἶναι ταμιευτικόν, τὸ ζήτημα εἶναι καθαρᾶς ὑγιεινῆς προφυλακτικῆς τῆς φυλῆς. Καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι, ἂν τὸ οἰνόπνευμα καταλήγῃ εἰς τὰ γνωστὰ φρικτὰ ἀπο-

τελέσματα εἰς πολὺ ὀλίγον καιρόν, τὸ κρασὶ δίδει πολὺ μεγαλειτέραν προθεσμίαν.

Διότι καὶ τὸ κρασί, τὸ ὁποῖον ἕως καὶ πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ἐθεωρεῖτο πανάκεια καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην ἀκόμη, τὸ κρασί, χάρις εἰς τοὺς ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι εἶναι μέλη τῆς μεγάλης Διεθνοῦς Μασσονικῆς Στοᾶς τῆς Ἐγκρατείας τῶν Καλῶν Σταυροφόρων καὶ οἱ ὁποῖοι πρῶτοι ἐμελέτησαν τὸ ζήτημα, ἀποδεικνύεται ἐπιβλαβέστατον εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Στοὰ αὐτὴ τῶν Καλῶν Σταυροφόρων θὰ εἶναι ἴσως ἄγνωστος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὁ μασσονισμὸς θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς πολλοὺς μία μεγάλη οὐτοπία.

Ἡ Διεθνὴς ἐν τούτοις Στοὰ τῆς Ἐγκρατείας ἔχει κάποιαν διαφορὰν ἀπὸ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ μασσονισμοῦ, διότι τὰ μέλη της σκοποῦν ἀποκλειστικῶς τὴν καταπολέμησιν τῆς μέθης, εἴτε ἀπὸ οἰνόπνευμα, εἴτε ἀπὸ κρασὶ καὶ μπύραν καὶ ὅ,τι ἄλλο.

Εἶναι ἡ μεγαλειτέρα Στοὰ τοῦ κόσμου, περιλαμβάνουσα ἑπτακοσίας χιλιάδας μέλη, ἐκ τῶν ὁποίων 350,000 εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὅπου καὶ ἱδρύθη, 300,000 εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ 50,000 εἰς τὴν Ἀφρικήν, Αὐστραλίαν καὶ Ἀσίαν. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἓν τρίτον τῶν μελῶν εἶναι γυναῖκες. Κατέχουν μάλιστα τὰς ἐπιφανεστέρας θέσεις εἰς τὰς μεγαλειτέρας στοὰς καὶ χρησιμεύουν ὡς οἱ καλλίτεροι κήρυκες πρὸς καταπολέμησιν τῆς οἰνοποσίας.

Ὅταν πρὸ δέκα ἓξ ἐτῶν ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ τὸ Διεθνὲς γυναικεῖον Συνέδριον τοῦ Σικάγου, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐφιλοξενήθημεν ὅλαι αἱ ξέναι κυρίαι εἰς τὸ ἀριστοκρατικώτερον ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως, ἐξεπλάγην βλέπουσα ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς τρώγοντας νὰ πίνουν γάλα ἀντὶ κρασιοῦ.

Ἔμαθα τότε διὰ πρώτην φοράν, ὅτι τὰ ξενοδοχεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα δίδεται κρασὶ καὶ ἐν γένει ποτὰ δὲν συχνάζονται ἀπὸ καλὸν κόσμον, καὶ ὅτι ἄνθρωποι σεβόμενοι τὸν ἑαυτόν των δὲν πίνουν πλέον.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀμέσως ἡ κ. Frances Villards, Πρόεδρος τῆς «Ἐθνικῆς Χριστιανικῆς γυναικείας Ἑνώσεως τῆς Ἐγκρατείας», ὡδήγησε μερικὰς ἀπὸ ἡμᾶς τὰς ξένας εἰς τὸ Temple. Ὅταν ἤκουσα τὸν τίτλον, ἐνόμισα ὅτι ἐπρόκειτο δι' ἐπίσκεψιν ναοῦ. Ἀλλὰ τί καλλίτερος καὶ ὡραιότερος χριστιανικὸς ναὸς ἀπὸ τὸ ἀπέραντον ἐκεῖνο οἰκοδόμημα τῆς Salle Street, τὸ ὁποῖον μαρτυρεῖ τὴν δύναμιν, τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς γυναικὸς εἰς τὰ μεγάλα ἐξανθρωπιστικὰ ἔργα. Τὸ Temple αὐτό, τοῦ ὁποίου τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν καταπλήσσουσαν δρᾶσιν θὰ σᾶς εἰπῶ αὔριον, περιλαμβάνει εἰς τὸ προβλεπτικὸν κατὰ τῆς μέθης πρόγραμμά του καὶ τὴν ἵδρυσιν Οἰκοκυρικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Κυριακῶν Σχολείων, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς μορφώσεως καὶ ἐργατικότητος τῆς κόρης τοῦ λαοῦ μεταβάλλουν τὰ πτωχικὰ σπιτάκια εἰς τόσα μελίσσια τῶν ὁποίων τὸ μέλι, γευστικώτερον καὶ τονοτικώτερον ἀπὸ τὸ κρασί, ἀντιστρατεύεται ἀποτελεσματικώτατα τὴν ταβέρναν καὶ συγκρατεῖ καὶ ἠθικοποιεῖ τὸν ἐργάτην διὰ τῆς οἰκογενείας, ποῦ ἠξεύρει νὰ τὸν περιποιῆται, νὰ τὸν βοηθῇ καὶ νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ προγράμματος τὸ ἔκαμα καὶ ἐγὼ ἐδῶ μὲ τὴν ἵδρυσιν πρὸ πολλῶν χρόνων καὶ Κυριακοῦ Σχολείου καὶ Οἰκοκυρικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ.

Δὲν ἔκαμα ὅμως κήρυγμα εἰς τὰς ταβέρνας οὔτε ἔσπασα τζάμια, ὡς ἔκαμαν δύο τρεῖς ἐξημμέναι Ἀμερικανίδες. Ἠρχίσαμεν, βλέπετε, ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Θὰ γείνῃ ἐν τούτοις καὶ ἐδῶ ὅ τι ἔκαμαν ἐκεῖ αἱ μεγάλαι ἑταιρεῖαι. Θὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὰς ἰατρούς μας κυρίας νὰ διδάσκουν εἰς τὰς φυλακάς, εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων, κατώτερα καὶ ἀνώτερα, εἰς τὰ μεγάλα ἐργοστάσια, τὰ ἀπασχολοῦντα ἑκατοντάδας ἐργάτας, τοὺς κινδύνους καὶ τὰ κατὰ τῆς οἰνοποσίας καὶ τῆς μέθης μὲ διαλέξεις ἐπιστημονικάς.

Ἡ φορολογία τοῦ οἰνοπνεύματος ταμιευτικὴ ἢ πατριωτική, ἀδιάφορον, ὡς πολὺ ὀρθὰ εἶπε καὶ ὁ κ. Τ. Σταθόπουλος, ἐξυπηρετεῖ μεγάλως τὸν σκοπόν μας, καὶ αὐτὸ φθάνει. Τὴν φορολογίαν αὐτὴν τὴν ἐπεζήτησαν ἀλλοῦ γυναῖκες μὲ σωστὴν σταυροφορίαν. Ἐδῶ ὁ κ. Εὐταξίας τὴν ἐπιβάλλει, διὰ νὰ ἐνισχύσῃ, ὡς πιστεύω, τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν. Τόσον τὸ καλλίτερον. Ἔχομεν καθῆκον νὰ κηρυχθῶμεν ὅλαι αἱ γυναῖκες ὑπὲρ αὐτῆς.

Νομίζω μάλιστα ὅτι, ἐὰν αἱ γυναῖκες τῶν Ἑλληνικῶν σωματείων, αἱ ἀντιπροσωπευόμεναι εἰς τὸν Ἐθνικὸν Σύνδεσμον, δὲν ἐφοβοῦντο τὰς ἐπιθέσεις καὶ τὸν πόλεμον, ποῦ δὲν φοβοῦμαι ἐγὼ καὶ ποῦ δὲν λείπουν ἀπὸ ὅλα τὰ καλὰ καὶ μεγάλα ἔργα, ὤφειλαν σήμερον νὰ ὑποβάλουν μίαν ἀναφορὰν μὲ χιλιάδας γυναικείας ὑπογραφὰς εἰς τὴν Βουλήν, ζητοῦσαι τὴν διατήρησιν τοῦ φόρου τῶν δύο δραχμῶν. Θὰ ἦτο αὐτή, πλὴν τῶν ἄλλων, μία καλή, μία θαυμασία ἐργασία τοῦ Συνδέσμου μας, κυρίαι συνάδελφοι, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἐτάσσοντο ὅλαι αἱ πολυπαθεῖς χιλιάδες γυναῖκες τῶν λαϊκῶν τάξεων, αἱ πληρώνουσαι φόρον αἵματος, ὄχι μόνον εἰς τὸ οἰνόπνευμα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ρετσινᾶτο.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ

(Βραβευμένον ἔργον τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας)

Ἔχετε ἤδη ὡραίας καθολικὰς ἐκκλησίας εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, εἶπεν ὁ Καρδινάλιος.

— Ναί, τὴν μητρόπολιν τοῦ ἁγίου Πατρίκ, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Λέοντος... Ἡ ὑψηλὴ κοινωνία πηγαίνει εἰς τὸν ἅγιον Πατρὶκ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα διὰ νὰ ἀκούσουν μουσικὴν ἡ ὁποία εἶνε θαυμασία. Ὅλοι οἱ μεγάλοι καλλιτέχναι ὅπου ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ἐτραγούδησαν εἰς αὐτήν.

— Ἀγαπᾶτε τὴν καθολικὴν λειτουργίαν.

— Τὴν εὑρίσκω πολὺ ὡραίαν, πολὺ ποιητικήν. Ἡ λειτουρία τῆς ἐπισκοπικῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκω ὁμοιάζει πολὺ μὲ αὐτήν. Ἔχομεν καὶ ἡμεῖς κερὶ, λιβάνι... Νομίζω ὅτι καὶ ἡ ἐξομολόγησις θὰ εἶνε σχεδὸν ἡ αὐτή. Κάθε μία ἀπὸ τὰς λέξεις αὐτὰς ἔδειχνε τὸ χάσμα, τὸ ὁποῖον ἐχώριζε τὴν νέαν Ἀμερικανίδα ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της. Ὁ Λέλο σὰν ντροπιασμένος ἔσκυψε καὶ πάλιν τὰ μάτια, ἐνῶ περιφρονητικὸν μειδίαμα διέστειλε τὰ χείλη τῆς Δόνας Τερέζας.

— Τὸ αὐτὸ πράγμα ἡ καθολικὴ ἐκκλησία μὲ τὴν ἐπισκοπικὴν! εἶπεν. Ὦ ὄχι, Δεσποινίς, Μεταξὺ τοῦ καθολικισμοῦ καὶ τῶν ἄλλων θρησκειῶν,ὑπάρχει ἡ ἄβυσσος, ἡ ὁποία χωρίζει τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν πλάνην.

— Ἀ! ἰδού, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶνε πλάνη διὰ τὴν μίαν δὲν εἶνε διὰ τὴν ἄλλην. Ὑποθέτω ὅτι ἡ διαφορὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων.

Ἀκούων αὐτὴν ὁ καρδινάλιος νὰ ὁμιλῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ νὰ χωρίζῃ τὰ ζητήματα ἄνοιζε τὰ θαυμάσια μαῦρα μάτια του καὶ ἐκύτταζε τὴν νέαν, ὡς νὰ ἔβλεπε ἕνα θαῦμα.

Ἡ κ. Καρὸλ ἐννόησεν ὅτι ἡ πρώτη αὐτὴ ἐπίσκεψις διήρκεσεν ἀρκετά, καὶ ἐσηκώθη.

—Μόλις μοῦ ἐπιτρέψουν νὰ ἐξέλθω θὰ λάβω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἔλθω νὰ σᾶς ἰδῶ,— εἶπεν ἡ κόμησσα μὲ εὐγένειαν. Μίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἡμέρας θὰ ἔχωμεν οἰκογενειακὸν γεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρισθῶμεν καλλίτερα. Ἐὰν ἡ συντροφιὰ μιᾶς γρηᾶς δὲν σᾶς τρομάζει,ἐπρόσθεσεν ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν Δώρα, θὰ μὲ εὕρετε πάντοτε μετὰ τὰς πέντε.

— Ἐλπίζω, κόρη μου, εἶπεν ὁ Καρδινάλιος ὅτι ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσῃ τὸν γάμον σας. Δὲν θὰ παύσω νὰ τοῦ τὸ ζητῶ. Καὶ σὰν νὰ ἤθελε νὰ λάβῃ κυριαρχίαν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς μελλούσης ἀνεψιάς του, ὁ καρδηνάλιος ἔκαμεν ἐπάνω εἰς τὸ μέτωπον της τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

Η ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΜΕΓΑΡΙΣ
(Ἔργον Ν. Λύτρα)

Ὁ κόμης,ἀναπνέων τέλος, ὡδήγησε τὰς δύο Ἀμερικανίδας εἰς τὸ ἄμαξι τους. Μόλις ἡ θυρὶς ἔκλεισε, ἡ Δώρα εἶπε: Πόσα μαῦρα μάτια! Ὁ Λέλο λέγει πῶς ἡ ἀδελφή του ἔχει μάτια γαλανά, μοῦ ἐφάνηκαν σὰν κάρβουνα! ... πολὺ θὰ ἤθελα νὰ ἦσαν γαλάζια, πράσινα, κόκκινα ἀκόμη!.... Τέλος νὰ μὴν ἦσαν τόσα μαῦρα μάτια εἰς τὸ σπίτι τοῦ Sant-Anna.

Ἡ κυρία Καρὸλ ἐγέλασε. Δὲν φαίνεσκι εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν νέαν σου οἰκογένειαν.

— Εἶνε πολὺ μεγάλη, ἀλλὰ δὲν πανδρεύομαι αὐτήν.

— Ὄχι βέβκια....ἀλλὰ φοβοῦμαι,μήπως θὰ εἶνε σπουδαῖον ἐμπόδιον εἰς τὴν εὐτυχίαν σου. Δὲν θὰ σὲ ἐννοήσῃ ποτέ. Εἶνε ἄλλης ἐποχῆς ἀπὸ ἐμᾶς;.... Ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ γάμος αὐτὸς εἶνε μία ἀννοησία. Σκέψου, εἶνε ἀκόμη καιρός.

—Ὄχι, μαμά μου, δὲν εἶνε πλέον καιρός, διότι ἀγαπῶ τὸν Λέλο—εἶπεν ἡΔώρα μὲ αἰφνιδίαν γλυκύτητα. Δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ εἶμαι πλέον

εὐτυχὴς χωρὶς αὐτόν. Ἡ κόμησσα καὶ ἡ Δόνα Πία μὲ ἀποστρέφονται, αὐτὸ εἶνε βέβαιον ἀλλὰ νομίζω ὅτι κατέκτησα τὸν καρδηνάλιον. Θὰ προσπαθήσω νὰ διατηρήσω τὴν συμπάθειαν αὐτήν· μοῦ ἀρέσει ὁ νέος θεῖος μου. Ἔχει ὡραῖον ἐξωτερικόν. Αὐτὸ τὸ μικρὸ κόκκινο σκουφάκι ποῦ βάζει εἰς τὸ κεφάλι του εἶνε πολὺ ἐπιβλητικόν, ὑποθέτω συμβολικόν. Τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὅπου ἔκαμε εἰς τὸ μέτωπον μου, μὲ συνεκίνησε περίεργα. Ἂν γίνῃ πάπας θὰ γίνω καθολική.

— Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ! — εἶπε ἡ κ. Καρὸλ ὠργισμένη. Δὲν μᾶς ἔλειπε παρὰ αὐτό.

Ἀφοῦ ἔφυγε τὸ ἁμάξι μὲ τὴν ἀρραβωνιαστικήν του, ὁ Λέλο ἀνέβηκε πάλιν εἰς τὴν μητέρα του, διὰ νὰ μάθῃ τὰς ἐντυπώσεις της καὶ νὰ τελειώσῃ πλέον μὲ τὰ δυσάρεστα πράγματα.

— Ἔ, λοιπόν, πῶς εὑρίσκετε τὴν δα Καρὸλ, μητέρα μου; ἠρώτησε μόλις ἐμβῆκεν εἰς τὸ σαλόνι.

— Ὀνομάζεις τὸ ὂν αὐτὸ νέαν κόρην, εἶπεν ἡ Δόνα Τερέζα.

— Ἀλλὰ δὲν εἶνε χήρα καθ' ὅσον γνωρίζω! εἶπεν ὁ Sant-Anna γελῶν νευρικῶς.

— Ἠμποροῦσε νὰ ἦτο μὲ τὸ θάρρος της. Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω τί εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σὲ ἔθελξε εἰς αὐτήν. Εἶνε ἄσχημη.

— Ἔ! Λοιπόν! ἐμένα μοῦ ἀρέσει ἡ Ἀμερικανὶς αὐτή, εἶπεν ὁ καρδηνάλιος. Ἔχει κάπως τραχεῖαν εἰλικρίνειαν, ἀλλ' ἠμπορεῖς νὰ ἰδῇς τὸ βάθος τοῦ πνεύματος της. Εἶνε φυσιογνωμία ἐνδιαφέρουσα.

— Ἐὰν ποτὲ ἡ γυναῖκα αὐτὴ γίνῃ καθολική!... εἶπεν ἡ δούκισα Ἀβελίνα.

Αὐτὸ εἶνε ἀδιάφορον! ἀπεκρίθη ἀποτόμως ὁ Λέλο, ἡ δεσποινὶς Καρὸλ ἔχει ὅλας τὰς ἀρετὰς αἱ ὁποῖαι κάμνουν εὐχάριστον τὴν ζωήν: εἶνε εὔθυμος, ἰδιόρρυθμος, ἔχει θαυμάσιον χαρακτῆρα. ἐκτὸς ὅλων αὐτῶν εἶνε τιμία ὅπως ἡ ἡμέρα. Οὐδέποτε τὴν ἄκουσα νὰ λέγῃ ψέματα, οὔτε διὰ τὸ ἐλάχιστον πρᾶγμα. Γνωρίζετε πολλὰς νέας, διὰ τὰς ὁποίας ἠμπορεῖτε νὰ πῆτε τὰ αὐτὰ

— Ἂς ἐλπίσωμεν διὰ τὸν τόπον μας ὅτι αἱ Ἀμερικανίδες δὲν ἔχουν τὸ προνόμιον τῆς εἰλικρινείας εἶπε ξηρὰ ἡ Δόνα Πία.

Ὁ Sant-Anna ἐκάθισεν ἀπέναντι εἰς τὴν μητέρα του, καὶ ἐπῆρε τὰ χέρια της μέσα εἰς τὰ δικά του. Ἔλα τώρα, ἄφησε αὐτὸ τὸ ὕφος τὸ δυσαρεστημένο.

— Εἶχα κάμει τόσον διαφορερικὸν ὄνειρον διὰ σέ!

—Ναὶ τὸ ἠξεύρω, εἶχες σχεδιάσει ἕνα γάμο, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ ἔφερε χεροπόδαρα δεμένο μὲ τὸ μέρος σας. Μὴ λυπᾶσαι διὰ τοῦτο: διότι οὐδέποτε θὰ ἔδιδα τὴν συγκατάθεσίν μου. Ὅλοι σας, ὅσοι καὶ ἂν εἶσθε, μοῦ φαίνεσθε ὡς ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι περιπατοῦν μὲ τὰ κεφάλια γυρισμένα πρὸς τὰ ὀπίσω γιὰ νὰ μὴ βλέπουν ἐμπρός των. Καὶ ὅμως τὰ μάτια ἔγιναν διὰ νὰ κυττάζουν πρὸς τὰ ἐμπρός.

— Καὶ πρὸς τὰ ὑψηλά! εἶπεν ὁ καρδηνάλιος.

— Καὶ πρὸς τὰ ὑψηλά, ἂν θέλετε. Πρέπει ὅμως νὰ ἔχετε πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐκκλησία ὁριστικῶς ἔλαβε ἄλλον δρόμον, καὶ ὅτι ὀφείλει θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἰδού· ὅταν ἤμουν παιδὶ παρευρέθην εἰς μίαν σκηνὴν τὴν ὁποίαν οὐδέποτε θὰ λησμονήσω. Τὴν ἡμέραν τῆς εἰσόδου τῶν Ἰταλῶν, εὑρισκόμουν μέσα εἰς τὴν ἱματιοθήκην μαζὶ μὲ τὰς ὑπηρετρίας. Ἦσαν ὅλαι συναθροισμέναι ἐκεῖ, σὰν τρομασμένα μυρμήγκια, καὶ ἐπερίμεναν νὰ ἴδουν τί θὰ συνέβαινε. Ἡ Μαρία ἡ Ἰρλανδὶς παιδαγωγός μου, μὲ μιὰ καφὲ τσαϊγέρα εἰς τὸ χέρι, τὴν ὁποίαν εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν πατρίδα της καὶ τὴν ὁποίαν ἐπρόσεχε σὰν τὰ μάτια της, ἔβγαζε λόγον εἰς τὴν μέσην τοῦ δωματίου, μὲ τὰ περίεργα Ἰταλικά της καὶ ἐβεβαίωνε ὅτι οἱ ἐχθροὶ τοῦ Πάπα οὐδέποτε θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Ῥώμην. «Ποτέ! ἐπανελάμβανε καὶ ἐτέντωνε τὸ δεξί της χέρι μὲ τραγικὸν κίνημα. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ τοὺς τὸ ἐπιτρέψῃ». Καὶ ὁ Θεὸς τὸ ἐπέτρεψε! Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἄκουσαν τὸ κανόνι τῆς νίκης: οἱ Ἰταλοὶ εἶχαν εἰσέλθει. Ταυτοχρόνως καὶ ἡ καφετιέρα ἔπεσε ἀπὸ τὸ χέρι τῆς Μαρίας καὶ ἔγινε χίλια κομμάτια. Καὶ ἡ καλὴ γυναῖκα κεραυνόπληκτος ἔπεσε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια της· δὲν ἐμπόρεσε παρὰ νὰ ψιθυρίσῃ: «Θεέ μου, εἶνε δυνατόν!.... Τὸ τέλος τοῦ κόσμου τότε!» Ἦτο τὸ τέλος ἑνὸς συστήματος μόνον... τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἐνόησα μεγάλα πράγματα ἀπὸ τὴν σκηνὴν ἐκείνην, — δὲν ἤμουν παρὰ πέντε χρόνων, — ἀλλ' ἀργότερα ἔλαβε μίαν σημασίαν εἰς τὸ πνεῦμα μου, καὶ πολλὲς φορὲς ὅπου τὴν σκέπτομαι, ἑνώνω τὴν τύχην τῆς δυνάμεως τοῦ χρόνου μὲ τὴν τύχην τῆς μικρᾶς καφετιᾶς τσαϊγέρας: ὅπως ἐκείνη μοῦ φαίνεται ὅτι ἔχει σπάσει χωρὶς θεραπείαν.

Ἡ διήγησις αὐτὴ ἐφαίνετο ὅτι συνεκίνησε τὴν ψυχὴν τοῦ καρδηναλίου· τὸ πρόσωπόν του εἶχε ἔκφρασιν πόνου.

— Ὁ Πάπας καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶνε ὀλιγώτερον μεγάλη, ἐπρόσθεσεν ὁ νέος, ἀπεναντίας!... Μοῦ συνέβη τὸν τελευταῖον αὐτὸν καιρόν, νὰ περπατῶ συχνὰ μὲ τὴν δα Καρὸλ πέριξ τοῦ Βατικανοῦ· εἰς τὴν ἡσυχίαν του καὶ τὴν μόνωσιν του μοῦ ἐφάνη φοβερώτερον ἀπὸ τὸ Καρινάλιον.

— Μᾶς κάμνεις μεγάλην τιμήν, υἱέ μου, εἶπε ὁ καρδινάλιος μὲ τόνον πικρίας καὶ σαρκασμοῦ.

Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν ἑνὸς αἰσθήματος, ὁ Ἰταλὸς εὑρίσκει πάντοτε λέξεις καὶ ἰδέας, αἱ ὁποῖαι φαίνονται σὰν νὰ βγαίνουν ἀπὸ πηγὴν ἄγνωστον εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον· ὁ κόμης εἶχε ὁμιλήσει μὲ πεποίθησιν, ὅπως ἔκανε σπανίως, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ κλονίσῃ τοὺς ἀκροατάς του. Ἐπειδὴ δὲ ἐπαρατήρησεν ὅτι ἡ φυσιογνωμία τῆς μητέρας του ἔμεινεν ἀπολιθωμένη ἀπὸ τὴν λύπην καὶ τὴν ἀπαγοήτευσιν ἤρχισε νὰ τῆς φιλῇ τὰ χέρια.

— Μητέρα μου, τῆς εἶπε καὶ τὴν ἐκύτταζε μὲ μάτια γεμάτα ἀπὸ υἱϊκὴν ἀγάπη.

— Ἀντὶ νὰ χαίρω διὰ τὸν γάμον σου, ὅπως τὸ εἶχα ἐλπίσει πρέπει νὰ ὑποταχθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην. Αὐτὸ εἶνε σκληρόν.

— Ποτὲ δὲν θὰ ἠσθάνεσο χαρὰν διὰ τὸν γάμον μου, εἶπε ὁ Λέλο μειδιῶν· μὲ ἀγαπᾶς πάρα πολύ, ὥστε αὐτὸ πάντα θὰ σοῦ ἔκαμνε λύπην. Πρέπει νὰ εἶσαι εὐτυχὴς ὅτι νυμφεύομαι μίαν Ἀμερικανίδα. Μία ξένη θὰ πάρῃ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου, παρὰ ὅτι θὰ ἔπερνε μία Ἰταλίς.

Τὸ εὔστροφον πνεῦμα τοῦ νέου εὗρε τὸ μόνον μέσον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατὸν νὰ παρηγορηθῇ ἡ Δόνα Τερέζα. Ὅλον τὸ πρόσωπον της ἐφωτίσθη, τὰ μάτια της ὑγράνθησαν, ἐκύτταξε τὸν υἱόν της μὲ ἄπειρον στοργὴν καὶ ἔπειτα εἶπε σιγά, σιγά:

— Ὤ! Τὰ παιδιά, τὰ παιδιά.... ὁποῖα βασανιστήρια καὶ ὁποία χαρά!

— Ὑποθέτω, εἶπεν ἡ Δόνα Πία μὲ τὴν ὀξεῖαν φωνήν της, ὅτι πρέπει νὰ ἐπισκεφθῶ τὰς Ἀμερικανίδας αὐτάς.

— Βέβαια, ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ τὰ χαλάσῃς μαζή μου, εἶπεν ὁ Λέλο.

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

(Συνέχεια)

Βυθισμένη εἰς τὰς σκέψεις της αὐτὰς ἡ κ. Θωμᾶ ἐπέρασε τὸ σπῖτι τοῦ Στέφα, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ. Ὅταν ἀντελήφθη τὸ λάθος της εὑρίσκετο ἀρκετὰ μακρεία, χωρὶς ἄλλως τε νὰ αἰσθάνεται, οὔτε τὴν δύναμιν, οὔτε τὴν διάθεσιν νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἐξηκολούθησε λοιπὸν τὸ δρόμο της, διότι ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ μένῃ ἔξω, νὰ ἀναπνέῃ ἀέρα, πρὸ πάντων νὰ ἀποφύγῃ κάθε μετὰ τοῦ ἀνδρός της συνάντησιν.

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ κ. Θωμᾶ ἐξηκολούθει νὰ περιπατῇ μὲ τὴν ἀπόγνωσιν εἰς τὴν ψυχὴν διὰ τὸ ἀδιέξοδον τῆς θέσεώς της, ἡ Ἄννα, τὸ ἄλλο θῦμα τῆς Ἀμάλιας, ἀπελπισμένη πλέον νὰ σώσῃ τίποτε, ἡτοιμαζετο νὰ φύγῃ. Ἡ βαλίζες της δεμένες καὶ σωριασμένες ὀπίσω ἀπὸ τὴν πόρτα, τὸ δωμάτιόν της ἄνω κάτω ἔδιδε τὴν εἰκόνα τῆς λύπης, ποῦ ὑπάρχει πάντα εἰς τοὺς χωρισμοὺς τῶν ἐμψύχων ἀπὸ τὰ ἄψυχα. Τῆς ἔμενεν ἀκόμη νὰ ρίψῃ ἕνα βλέμμα εἰς τὰ χαρτιὰ τοῦ Στέφα, νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνταποκρίσεις του, ὥστε νὰ γίνῃ δυδυνατὴ ἡ δι' οἱουδήποτε ἄλλου ὑπαλλήλου συνέχισις, ἔστω καὶ κατὰ τύπους, τῆς ἐργασίας αὐτῆς.

Μὲ δειλίαν καὶ καρδιοκτύπια, 'σὰν νὰ ἦτο ἀληθινὴ ἔνοχος, ἐπῆγεν εἰς τὸ γραφεῖον, ἀφοῦ πρωτήτερα ἔστειλε τὴν ὑπηρετριαν νὰ ἰδῇ μήπως ἦτο κανεὶς ἐκεῖ. Ὅταν ἔκλεισε τὴν πόρτα καὶ εὑρέθη καὶ πάλιν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτό, ὅπου εἶχε περάσει τόσες εὐτυχισμένες στιγμές, κοντὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον ποῦ ἐλάτρευεν, ὄχι μόνον ὡς γυναῖκα ἁγνὴ καὶ ἄδολη, ποῦ δὲν ἐγνώρισεν ἄλλην ἀγάπην εἰς τὴν ζωήν της καὶ ποῦ δὲν ἄφινε κἂν τὸ αἴσθημά της νὰ μαντευθῇ, ἀλλὰ καὶ ὡς καλὴ καὶ φίλη καὶ σύντροφος, ἡ δυστυχισμένη Ἄννα ἐξέσπασεν εἰς λυγμούς.

Τί ἠσθάνετο τὴν στιγμὴν αὐτήν, τί ὑπέφερε ἦτο φοβερόν. Ὁ κόσμος ὅλος, ἡ εὐτυχία, ἡ ζωή, τόσον καιρὸν τώρα ἐκλείετο δι' αὐτὴν μέσα εἰς τοὺς τέσσερες κοὺς τοίχους, καὶ τῆς ἐφαίνετο ὅτι παντοῦ ἀλλοῦ δὲν θὰ τῆς ἦτο δυνατὸν νὰ ζήσῃ.

Ἂν τοὐλάχιστον ἡ θυσία της αὐτὴ ἡ φοβερὰ ἔσωζεν ἐκεῖνον. Ἂν μὲ αὐτὴν ἐξησφαλίζετο ἔστω καὶ ὀλίγον ἡ ψυχική του ἡσυχία. Ἂν δὲν ἄφινε τὸν δυστυχῆ τυφλὸν μὲ τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὴν προδοσίαν ὡς ἀχωρίστους συντρόφους.

Ἡ πόρτα ἐκτύπησεν ἔξαφνα ὁρμητικά, ἄνοιξεν ἔπειτα καὶ ὁ Στέφας ἐφάνη ὠχρός, μὲ τὸ πρόσωπον ἀφανισμένον ἀπὸ τὴν συγκίνησιν. Εἶσ'ἐσὺ ἐδῶ, Ἄννα, εἶπε μὲ ὕφος ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔχει λάβει μίαν μεγάλην ἀπόφασιν.

Ἡ Ἄννα διὰ μιᾶς ἀνέκτησεν ὅλο τὸ θάρρος ποῦ τῆς εἶχε λείψει ὡς τὴν στιγμὴν αὐτήν. Ἠσθάνετο ὅτι κάτι φοβερὸν συνέβαινεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, καὶ διὰ μιᾶς τῆς ὑπεβλήθη ἡ σκέψις ὅτι τὸ καθῆκον της

ἦτο νὰ τὸν σώσῃ, καὶ ὄχι νὰ τὸν ἀφίσῃ εἰς τὴν τύχην του.

Εἶμαι ἐγὼ ἡ Ἄννα, κύριε Στέφα, εἶπε. Ἀπὸ τὸ πρωΐ ἔλαβα τὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶ σοβαρώτερα καὶ νομίζω ὅτι ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτόν μου καὶ νὰ μὴν σᾶς ἀφίσω...

—Εἰς τὸ σκότος ποῦ ὁλοένα γίνεται βαθύτερο γύρω μου. Γιατί ὡς τώρα δὲν ἔβλεπαν μόνον τὰ μάτια μου, ἐνῶ τώρα δὲν βλέπει πειὰ οὔτε ἡ ψυχή μου, οὔτε....

Ἡ Ἄννα τὸν ἐπλησίασε, ἔθεσε τὸ χέρι της εἰς τὸν ὦμον του καὶ σιγανά, μὲ γλυκύτητα καὶ καλωσύνην. Ἄφησε την νὰ βλέπῃ, φίλε μου. Μὴ σκοτίζῃς τὰ δικά της μάτια, ποῦ εἶναι τὸ πεῖρὸ ὡραῖα καὶ τὰ πεῖρὸ ψωτεινά, μὲ κακὰς σκέψεις. Ζῆσε διὰ τὴν ἐπιστήμην. Προσηλώσου, ἀφιερώσου εἰς αὐτήν, ὅπως ἔκαμες τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη, ὅπως ἔκαμες πάντοτε. Θυσίασε της τὰς προλήψεις σου, τὰς ἀντιπαθείας σου, τὰς πλάνας σου, ἴσως. Ναί· γίνου πάλιν καλὸς ὅπως ἦσουν ἄλλοτε. Ἐὰν ὑπάρχουν πραγματικοὶ ἔνοχοι γύρω σου, συγχώρησέ τους. Ἀλλ' ἄρα γε ὑπάρχουν;

Μοῦ τὸ εἶπες ἐσύ, ὅτι ὑπάρχουν, εἶπεν ὁ δυστυχὴς τυφλός. Γιατὶ νὰ νὰ μοῦ τὸ εἰπῇς; Ἄννα; Ἀλλὰ τώρα ὅπως σὲ ἀκούω, ὅπως σὲ αἰσθάνομαι, μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἀδύνατον...

Ἐγὼ ὅπως δήποτε δὲν εἶμαι ἔνοχος ἀπέναντί σου, φίλε. Σοῦ ἔδωκα τὴν φιλίαν μου, τὴν συμπάθειάν μου· βεβαίως δὲν ἐπρόδωκα οὔτε τὴν μίαν, οὔτε τὴν ἄλλην. Ὡς ἄνθρωπος ἐλεύθερος εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ κανονίζω τὴν αἰσθηματικήν μου ζωήν, ὅπως ἤθελα. Καὶ αὐτὴν εἶμαι ἑτοίμη σήμερον νὰ τὴν θυσιάσω θέλεις; Ξέχασε τὰ περασμένα.

Ἠρχόμην νὰ σοῦ τὸ ζητήσω, εἶπεν ὁ τυφλός. Μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσω χωρὶς ἐσέ. Ἀλλὰ τὸ σκάνδαλον!..,..

Εἶμαι μία ξένη, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐνδιαφέρεται κανείς.—Ὁ Στέφας ἐδοκίμασε νὰ τὴν διακόψῃ, ἀλλ' ἡ Ἄννα ἐξηκολούθησε.— Ναί, ξένη, ἔρημη, χωρὶς δεσμοὺς μὲ τὸ παρελθὸν χωρὶς ὄνειρα διὰ τὸ μέλλον. Θέλεις νὰ γείνω ἐκείνη ποῦ θὰ σὲ βοηθήσῃ νὰ ἀνεύρῃς τὴν εὐτυχίαν ποῦ ἔχασες. Ἄκουσέ με. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁ πόθος μου νὰ σὲ εἰξεύρω ἥσυχον μοῦ δίδει μίαν ἰδέαν σωτηρίας. Πρέπει νὰ ἀφήσῃς τὴν Κέρκυραν.... Νὰ κάμῃς ὅτι εἶχες κάμει τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ γάμου σου. Τὸ Παρίσι, ἡ Ρώμη, αἱ πόλεις αὐταὶ τοῦ φωτός, εἶναι αἱ μεγάλαι πατρίδες τῆς ἐπιστήμης, εἶναι τόσα κέντρα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἀναβαπτισθῇ, θὰ ἀναζωογονηθῇ τὸ κουρασμένον πνεῦμα σου.

Ὁ Στέφας διὰ μιᾶς σὰν ἀνακτοῦσε τὸ φῶς του, σὰν νὰ ἐγεννᾶτο πραγματικῶς εἰς μίαν νέαν ζωήν, ὥρμησεν, ἅρπαξε τὰ χέρια τῆς Ἄννας καὶ τᾶσφιξεν εἰς τὰ δικά του: Ὦ! ναί! Ἐκεῖ εἶναι ἡ εὐτυχία! ἐκεῖ εἶναι ἡ ἡσυχία, ποῦ δὲν θὰ μπορέσω πλέον νὰ ἔχω ἐδῶ. Καὶ ἀποφασίζεις νὰ φύγῃς καὶ σὺ ἀπ' ἐδῶ;

Ἤμουν ἀπεφασισμένη νὰ φύγω ὅπως δήποτε. Τώρα θὰ μὲ ἀκολουθήσετε.—Ὄχι θὰ φύγωμεν μαζή, εἶπεν ὁ Στέφας. Δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσουν ὅτι ἔφυγες ἀπ' ἐδῶ....

Ὦ! δὲν πειράζει! Ἐγὼ θὰ εἶμαι πάντα ἐδῶ ἐκείνη ποῦ ἔκαμε τὸ κακό.

Αὐτοὶ ποῦ νομίζονται ἀδύνατοι ἔχουν πάντα ἄδικον. Καὶ διὰ τοὺς ἐδῶ ἐγὼ ἡ γυναῖκα ἡ πτωχή, ἡ ἀπροστάτευτη, ποῦ ἐργάζομαι διὰ νὰ ζῶ εἶμαι ἡ ἀδύνατη. Δὲν ἔμαθαν ἀκόμη, βλέπεις, ὅτι ἡ γυναῖκα ποῦ ἐργάζεται εἶναι δυνατή, καὶ ἡ γυναῖκα ποῦ ἐπλούτισε τὸ πνεῦμα της καὶ ποῦ ἐδυνάμωσε τὴν ψυχή της μὲ ἀγάπη ὄχι μόνο δὲν εἶναι ἀπροστάτευτη, ἀλλὰ εἶναι καὶ μεγάλος προστάστης.

Ὁ Στέφας τὴν ἄκουε καὶ ἐνόμιζε πῶς ὠνειρεύετο. Ποτέ του δὲν τὴν εἶχεν αἰσθανθῇ τόσο ἄνθρωπο καὶ τόσον πραγματικῶς ὑπέροχη, ὅσον τὴν στιγμὴν αὐτή. Μέσα του ἤρχισε νὰ γίνεται κάποιο φῶς. Αὐτὴ ποῦ μιλοῦσε ἔτσι, δὲν ἠμποροῦσε νὰ εἶναι ἡ γυναικούλα τῆς ἀλκόβας, ποῦ περνοῦσε τὸν καιρό της στὴν φαύλη ζωὴ τῆς ἡδονῆς, μέσα εἰς τὴν ἀγκάλη ἑνὸς φιληδόνου τῆς ρουτίνας, μέσα εἰς τὸ ψέμα καὶ τὴν προδοσία.

Ἀλλὰ τότε ποιὰ ἦτο ἡ γυναῖκα αὐτή;

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Ἐνθαρρύνετε τὰ παιδιά σας εἰς τὴν μουσικήν. Ἡ μουσικὴ καταπραΰνει τὰς θλίψεις καὶ τὰς στενοχωρίας τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεγάλων. Αἱ λέξεις τοῦ ἄσματος, ἡ γλυκύτης τῆς μελωδίας εἰσδύουν εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἀναζωογονοῦν τὸ θάρρος εἰς κάθε ἡλικίαν. Τὸ ἆσμα καθιστᾷ ποθητὴν τὴν ἐργασίαν καὶ καθῆκον ἔχουν οἱ γονεῖς νὰ διδάσκουν τὰ παιδιά των μουσικήν, ὡς μέσον νὰ ἐνδυναμώνῃ τὴν καρδιὰν καὶ τὸ πνεῦμά των εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τοὺς κόπους.

Μάθετε τὸν μικρὸν υἱόν σας, ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ φέρῃ τὸ καπέλλο του ἐνώπιον ἄλλων. Μάθετε τὰ μικρά σας νὰ κάθωνται καλὰ εἰς

τὸ τραπέζι. Νὰ μὴν ὁμιλοῦν ποτὲ μὲ πολὺ γεμάτο στόμα.

Ἠθικοποιεῖτε τὰ μικρά σας ὄχι μὲ λόγια ἀλλὰ μὲ παραδείγματα. Οἰκία εἰς τὴν ὁποίαν βασιλεύει ἡ ἁρμονία, ἡ τάξις, ἡ ἀφοσίωσις, ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ δικαιώματα ἑκάστου, ἡ καθαριότης, ἡ ἁπλότης, ἡ μετ' εὐχαριστήσεως καθημερινὴ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος, οἰκία εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἄγνωστος ἡ σκαιότης, τὸ ψεῦδος, ἡ ὑποκρισία, αἱ ἀξιώσεις, ἐνσπείρει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδιοῦ τόσην δόσιν ἠθικῆς ὅσην ὅλα τὰ ἠθικοποιητικὰ βιβλία τοῦ κόσμου.

Μελετᾶτε τὰς κλίσεις τῶν παιδιῶν σας.. Ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι ἡ μικρά σας δὲν ἔχῃ μουσικὸ αὐτί, δὲν θὰ μάθῃ ποτὲ μουσικὴν οἱοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι οἱ διδάσκαλοι της. Θὰ κατορθώσῃ ἴσως μετὰ πολλοῦ κόπου νὰ ἐκτελῇ ἀκριβῶς μουσικὰ τεμάχια, ἀλλ' ὡς ὁ παπαγάλος ὁμιλεῖ χωρὶς νὰ ἀντιλαμβάνεται ἢ νὰ αἰσθάνεται ὅ,τι παίζει. Μὴ κουράζετε τὰ μικρά σας μὲ πολλὰ μαθήματα, μὲ πολλὴν ἐν γένει ἐργασίαν. Ἂς παίζουν πολὺ καὶ ἂς ἐργάζωνται ὀλίγον.

Συνειθίσατε τὰ παιδιά σας νὰ σηκώνωνται πρωὶ καὶ νὰ κοιμῶνται ἐνωρίς. Πρὸ τοῦ προγεύματος μικρὸς περίπατος εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖος. Τὸ πρόγευμα ἔστω πάντοτε λιτὸν καὶ ἐλαφρόν. Μὴ συνειθίζετε τὰ παιδιά σας νὰ πίνουν κρασὶ καὶ ἐν γένει οἰνοπνευματώδη ποτά. Τὰ κοριτσάκια σας συνειθίσατε νὰ ἑτοιμάζουν μόνα τὴν κλίνην των. Ὅταν ἔχουν καιρὸν ἂς κατέρχωνται εἰς τὸ μαγειρεῖον· τὸ ἐφευρετικὸν πνεῦμα τῆς γυναικὸς ἀναπτύσσεται ἐκεῖ.

Παιδαγωγὸς

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἐνῶ ὅλαι καὶ ὅλοι εἴχαμεν λησμονήσει τὴν ἐπανάστασιν, ἐξαφνα χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ περιμένῃ, εὑρέθημε ἐνώπιον ὅλων τῶν κινδύνων, ποῦ ἐπακολουθοῦν κάθ ἔκρυθμον πολιτικὴν κατάστασιν.

Εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς τῆς 8ης Δεκεμβρίου ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. Λαπαθιώτης εἰσηγούμενος τὰ στρατιωτικὰ νομοσχέδια ὡμίλησε μὲ ἀνευλάβειαν πρὸς τοὺς κ. βουλευτάς

Οἱ ἀρχηγοὶ τότε τῶν δύο πολιτικῶν μερίδων ἀπεγώρησαν μετὰ τῶν φίλων των καὶ ἐδήλωσαν ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ κ. Λαπαθιώτης θὰ ἔμενεν ὑπουργὸς ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν θὰ ἐπαρουσιάζετο εἰς τὴν Βουλήν.

Καὶ ὁ μὲν ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὑπέβαλεν ἀμέσως παραίτησιν. Ὁ Στρατιωτικὸς ὅμως Σύνδεσμος, χαρακτηρίσας ὡς ζήτημα τοῦ σωματείου τὴν ὑπόθεσιν ἀπήτησε ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του, περιοριζόμενος νὰ ἀνακαλέσῃ ὅ,τι προσβλητικὸν ἶχεν εἰπεῖ διὰ τὴν Βουλήν. Ἡ Βουλὴ ὅμως εἰς τὰ πλειονοψοῦντα κόμματά της δὲν ἐδέχθη τὴν λύσιν αὐτήν, ἡ Κυβέρνησις ἐκλονίσθη καὶ ἡ πολιτικὴ ἀτμοσφαῖρα ἤρχισε νὰ θολοῦται, μεθ' ὅλην τὴν βασιλικὴν ἐπέμβασιν καὶ τὰς ἐπανειλημμένας συνεννοήσεις τοῦ Ἄνακτος μετὰ τοῦ κ. Ζορμπᾶ.

Αἴφνης ἀνεκαλύφθη ὅτι ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐπέκειτο ἡ πτῶσις τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀπέστειλε πλῆθος στρατιωτικῶν προβιβασμῶν, ἐν οἷς καὶ τὸν ἰδικόν του ὡς καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Συνδέσμου κ. Ζορμπᾶ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον. Τοῦτο γνωσθὲν ἀπὸ τὸν Σύνδεσμον ἐθεωρήθη ὡς ὕβρις πρὸς τὸν σκοπόν, ὃν ὁ Σύνδεσμος ἐπιδιώκει διὰ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ὡς δυνάμενον νὰ καταρρίψῃ τὸ γόητρον τοῦ Συνδέσμου ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ Σύνδεσμος τότε ὄχι μόνον ἀπήτησε τὴν πτῶσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπεδοκίμασε δι' ἄρθρου δημοσιευθέντος εἰς τὸν «Χρόνον».

Τὰ πράγματα μετὰ τὴν λύσιν αὐτὴν ἐπανῆλθαν εἰς τὸ πρῶην καθεστὸς καὶ ἡ Βουλὴ συνεχίζει τὸ ἔργον της, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς περίπου ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἠργάσθη καὶ πρίν.

ε

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΗ

προεσπερὶς τῆς Ἑταιρείας τῶν Δραματικῶν Συγγραφέων.

Τὴν προσεχῆ Τρίτην, 22 Δεκεμβρίου καὶ ὥραν 5 $^1/_2$ μ. μ. ἡ Ἑταιρεία τῶν Δραματικῶν Συγγραφέων διοργανώνει εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ θεατρικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν προσεσπερίδα. Θὰ εἶναι ἴσως ἡ καλλιτέρα τῆς χειμερινῆς περιόδου, καθ' ἣν τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον σχεδὸν ἀργεῖ, καὶ δὲν παρουσιάζεται ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ταξειδεύοντας τὸ καλοκαίρι νὰ ἰδοῦν καὶ ἀκούσουν ἔργα Ἑλλήνων συγγραφέων.

Θὰ δοθοῦν δὲ μονόπρακτα ἔργα, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ καλλίτερα τῶν γνωστοτάτων συγγραφέων κ. κ. Τσοκοπούλου καὶ Πολέμη «Τὸ ὄνειρον», ὡραῖον εἰδύλλιον τοῦ κ. Πολέμη καὶ ἡ Βασίλισσα Σαββᾶ. δυνατὸν καὶ ὡραῖον μονόπρακτον δραματάκι τοῦ κ. Τσοκοπούλου, μὲ μονολόγους κωμικοὺς τοῦ κ. Δεληκατερίνη καὶ μὲ τραγουδάκια τοῦ Ρέπορτερ τῶν *Παναθηναίων* (Χρυσομάλλη) ἐπίκαιρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρωνται εἰς τὰ σημερινὰ πρόσωπα καὶ πράγματα.

Η ΔΩΡΕΑ ΤΗΣ κ. ΤΑΡΣΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Ἡ κ. Ταρσὴ Ἀδαμαντίδου προσέφερεν δρ. 1.000 εἰς τὴν Ἕνωσιν τῶν Ἑλληνίδων διὰ τῆς προέδρου αὐτῆς κ. Ἑλένης Γρίβα. Ἡ κ. Γρίβα ἐμοίρασε τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὰ τρία πτωχὰ Τμήματα τῆς Ἑνώσεως, τὰ ὁποῖα χωρὶς κεφάλαια καὶ μὲ ἐλαχίστας ἰδιωτικὰς συνδρομὰς προήχθησαν εἰς θαυμασίαν περιωπὴν προβλεπτικῆς φιλανθρωπίας καὶ προόδου: Τὸ τῆς Ὑγιεινῆς, τὸ ὁποῖον πρῶτον εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν προφυλακτικὴν κατὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς φθίσεως καὶ ἵδρυσε τελευταίως Ἀναρρωτήριον τῶν ἀπὸ τὰ νοσοκομεῖα ἐξερχομένων πτωχῶν ἔλαβε δρ. 400. Τὸ Οἰκοκυρικὸν καὶ Ἐπαγγελματικόν, τὸ ὁποῖον ἵδρυσε πρὸ ἑνδεκαετίας τὸ ὁμώνυμον σχολεῖον ὡς καὶ τὸ Κυριακὸν τοιοῦτο διὰ τὰς ἐργάτιδας καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλ-

λάδα πρῶτον τὴν εἰς τὰ πρακτικὰ ἔργα ἐπίδοσιν τῶν γυναικῶν, ἔλαβε δρ. 300, τὰς ὁποίας καὶ ἐχρησιμοποίησεν ἀμέσως εἰς ἵδρυσιν λαϊκῆς βιβλιοθήκης τῶν ἐργατικῶν ἐν γένει κοριτσιῶν. Τὸ Ἐκπαιδευτικόν, τὸ ὁποῖον ἵδρυσε διδασκαλεῖον νηπιαγωγῶν καὶ γυμναστήριον, ἐξυπηρετοῦντα τὴν μεταρρύθμισιν τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως ἔλαβεν ἐπίσης δρ. 300 Τὰ ἄλλα δύω τμήματα τῆς Ἑνώσεως εἶναι προικισμένα διὰ δωρεῶν, τῶν ὁποίων τὰ εἰσοδήματα ἐξυπηρετοῦν τὸν σκοπόν, ὃν ἕκαστον ἐπιδιώκει.

Ἡ κ. Ταρσὴ Ἀδαμαντίδου εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων διὰ τὴν δωρεάν της εἰς σωματεῖον κατ' ἐξοχὴν εὐεργετικόν, διὰ τοῦ ἔργου τοῦ ὁποίου ἐξυπηρετεῖται ἡ ἀλτρουϊστικὴ ἰδέα τῆς ὑγείας καὶ μορφώσεως τῶν λαϊκῶν τάξεων διὰ τῆς ἐργάτιδος, τοῦ στυλοβάτου αὐτοῦ τῆς λαϊκῆς οἰκογενείας.

Η ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΟΥ κ. JULES BOIS

Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Jules Bois περὶ Κρήτης ἦτο ἡ πρώτη μεγάλη καὶ ὡραία τῆς ἐφετεινῆς περιόδου. Ἤρχισεν ὡς φεμινιστὴς ἐγκωμιάζων μὲ κάποιαν ὑπερβολὴν τὸ κάλλος καὶ τὴν χάριν τῶν Ἀθηναίων γυναικῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἔγραψε καὶ ὡραῖον ποίημα. Καὶ ἐτελείωσεν ὡς φιλέλλην ἀπὸ τοὺς γνησιωτέρους καὶ λάτρις τοῦ Κρητικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ὑπερόχου φυλῆς, ἐξ ἧς κατάγονται οἱ Ὀλύμπιοι καὶ εἰς ἣν ὀφείλει ἡ Ἑλλὰς τὸν πολιτισμόν της. Ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Jules Bois ἐσυνωδεύθη μὲ προβολὰς φωτεινῶν εἰκόνων ἐκ τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Κνωσσοῦ καὶ τῆς Φαιστοῦ. Αἱ ἐκ τῆς διαλέξεως δὲ εἰσπράξεις διετέθησαν ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου.

Εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μας ὁ κ. Jules Bois εἶναι γνωστὸς ἀπὸ δημοσιευθέντα κατὰ καιροὺς εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν» φεμινιστικὰ ἔργα του. Ἀπὸ τὴν τελευταίαν συλλογὴν τῶν διηγημάτων του, ἐδημοσιεύσαμεν ἐσχάτως τὴν «Παρθενικὴν Σύζυγον» ἕνα μικρὸν ἀριστούργημα ἐμπνεύσεως ποιητικῆς ἀλλὰ καὶ βαθυτάτης μελέτης τῆς γυναικείας ψυχῆς.

ΒΙΒΛΙΑ

Λύρα. Ἀνθολογία τῆς Ἑλληνικῆς Ποιήσεως ὑπὸ Ἰωάννου Πολέμη.—Βιβλίον καὶ αὐτὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρείας, τὸ ὁποῖον ἔλειπε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν παλαιοτέρων ἐκδόσεων Ἡ ἐκλογὴ τοῦ κ. Ἰ. Πολέμη ἔγινε μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ μὲ τὴν καλλαισθησίαν, ἡ ὁποία διακρίνει τὸν δημοτικώτερον ἴσως ἀπὸ τοὺς ποιητάς μας. Ὅλος ὁ ποιητικὸς αἰών, ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως μέχρι σήμερον ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὴν *Λύραν* μὲ ὅ,τι καλλίτερον παρήγαγεν ἡ Ἑλληνικὴ μοῦσα, ἡ ὁποία ὅσον πηγαίνει τόσον καὶ δυναμόνει καὶ φαίνεται νὰ ἀδελφώνῃ τὸ παρὸν μὲ τὸ μεγάλο παρελθόν.

Ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἑταιρείαν ἐξεδόθησαν εἰς δύο τόμους καὶ τὰ Ἅπαντα τοῦ Σουρῆ, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἀπαιτεῖται καμμία κρίσις.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣ, ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη, ἀρ. 29 ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν καλλιτεχνικῶν ἐργοχείρων διὰ δῶρα τοῦ Νέου ἔτους, ὡς καὶ μαθήματα καλλιτεχνικὰ εἰς τιμὰς πολὺ συγκαταβατικάς.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἕδρα ἐν Ἀθήναις, Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεῖ, Ἄργει καὶ Πύργῳ.
Πρακτορεῖα ἐν Πάτραις καὶ Ναυπλίῳ.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ

Συνάλλαγμα.—Πιστωτικαὶ ἐπιστολαί.—Εἰσπράξεις.—Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρεωγράφων — Ἀγοραπωλησίαι χρεωγράφων.—Προεξοφλήσεις.—Φύλαξις χρεωγράφων καὶ τιμαλφῶν.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ 5,000 ΔΡ.

4 % εἰς α'. ζήτησιν. — 5 % ἐν ἔτος.

Τόκοι καταθέσεων:

Διὰ καταθέσεις	ἀποδοτέας	εἰς πρώτην ζήτησιν	3 1/2 %	ἐτησίως
» »	»	μετὰ τρεῖς μῆνας	4 %	»
» »	»	μετὰ ἓξ μῆνας	4 1/4 %	»
» »	»	μετὰ ἓν ἔτος	4 1/2 %	»
» »	»	μετὰ δύο ἔτη	5 %	»
» »	»	μετὰ τρία ἔτη καὶ ἄνω	5 1/2 %	»
» »	εἰς χρυσὸν 1/2 % ὀλιγώτερον.			

ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

1) Εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ ἐμπορευμάτων ἐπὶ προμηθείᾳ.—2) Γενικὸν Πρακτορεῖον Γαλλικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας ΦΟΙΝΙΞ Πυρὸς καὶ Ζωῆς.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ

1) Εἰσπράξεις ἐνοικίων.—2) Διαχείρισις περιουσιῶν.—3) Ἐκτέλεσις διαθηκῶν.—4) Γνωμοδοτήσεις καὶ συντάξεις συμβολαίων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ 23ΟΥ ΕΤΟΥΣ

Ἀρ. 959. Ἔτος 1909. — Τὰ δύω ἄλογα. — Οὔγος Φώσκολος. — Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου. — Οἱ γάμοι τῆς Πρωτοχρονιᾶς. — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. — Ἡ γυναῖκα: κρίσις τοῦ κ. Παλαμᾶ διὰ τὴν Νέαν Γυναῖκα, δρᾶμα τῆς κ. Παρρέν. — Μάθημα ἐναρκτήριον τῆς ὑφηγητρίας τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου κ. Ἀγγ. Παναγιωτάτου. — Εὔα Νικήτρια. — Τὸ Μαραμμένον κρίνον. — Γυναικεία κίνησις. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀρ. 960. Αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὴν Εὐρώπην. — Εἰς τὰ πενῆντα χρόνια τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ. — Στὴν κόρη ποῦ παίζει τὄργανο. — ΟὔγοςΦώσκολος. — Τὸ μαντύλι. — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. — Λουδοβίκου τοῦ φιλέλληνος βασιλέως τῆς Βαυαρίας: εἰς τὴν Ἑλλάδα. — Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου. — Εὔα Νικήτρια. — Τὸ Μαραμμένον κρίνον. — Ἱερουσαλήμ. — Catulle Mendés. — Γυναικεία κίνησις. — Φιλολογικά. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 961. Ἡ ἀνακωχή. — Ἕνας θρίαμβος. — Τὸ γαϊτανάκι. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Μιστρᾶλ. — Οὔγος Φώσκολος Β'. — Ὁ μονόλογος τῆς μούμιας. — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. — Ὁ νέος Ἑλικών. — Εὔα Νικήτρια. — Ἡ ὡρισμένη ἡμέρα. — ΤὸΜαραμμένον κρίνον. — Γυναικεία κίνησις. — Ἀρχαιολογικά. — Ἀληθινὴ εὐεργεσία. — Ὁμιλίαι καὶ ἀναγνώσματα. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 962. Ἡ φιλανθρωπία εἰς διωγμόν. — Τὸ ἔνδυμα εἰς τὴν ὑγιεινήν. — Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου. — Ὁ δεκάλογος τῆς γυναικός. — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. — Ὁ Νέος Ἑλικών. Β'. — Εὔα Νικήτρια. — Ἕνα μάθημα. - Τὸ Συνέδριον τῶν γυναικῶν ἐν Ρωσσίᾳ. — Γυναικείαικίνησις. — Μόδα. — Θέατρον. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 963. Αἱ γυναῖκες εἰς τὴν πολιτικήν. — Ὁ γυρισμός. — Τ' ἀγνάντεμα — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. — Ἡ πληγὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου. — Τὸ ἔνδυμα εἰς τὴν ὑγιεινήν. — Ὁ Βύρων καὶ ἡ κόρη τῶν Ἀθηνῶν. — Εὔα Νικήτρια. — Τὸ Μαραμμένον κρῖνον. — Περὶ τὸ Βυζάντιον. — Γυναικεία κίνησις. — Ἡ συναυλία τῆς κ. Νίνας Φωκᾶ. — Ὁμιλίαι. — Μία ὡραία τριακονταπενταετηρίς.

Ἀριθ. 964. Πάσχα. Κανάρης—Μαριγίτσα. Κρητικὸν Διήγημα. — Βυζαντινὸν Διήγημα. Στὸ μοναστῆρι. — Ἡ Ἀνάστασις. — Τὸ ἔνδυμα εἰς τὴν ὑγιεινήν. — Ἡ περίθαλψις τῶν προσφύγων. — Εὔα Νικήτρια. — Ὁ Μάρτυρας — Ἀριστοῦχος Διδακτόρισσα. — Μουσικὴ καὶ Θέατρον. — Πασχαλινὴ φιλανθρωπικὴ κίνησις. — Νοικοκυριὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 965. Εἰς τὴν ἄβυσσον τῶν αἰώνων. — Ἡ ἑκατονταετηρὶς τοῦ Beethoven. — Οἱ ἔρανοι ὑπὲρ τῶν φθισικῶν καὶ τὰ φθισιατρεῖα. — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας — Αἱ Δέσποιναι τοῦ Μορέως. Σκλάβα. — Εὔα Νικήτρια. — ΤὸΜαραμμένον κρίνον. — Πρὸς τὴν Ἑλλάδα. — Αἱ Ἑλληνίδες τῆς Française. — Λίγα λόγια γιὰ τὴν μόδα. — Ἀπὸ τὴν μόδα. — Ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν Ἔκθεσιν. — Ἑορτὴ τῆς Διαπλάσεως. — Θέατρον καὶ συναυλίαι. — Γυναικεία κίνησις. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 966. Ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἐπιστήμη. — Ἀπὸ τὸ γυναικεῖον συνέδριον τοῦ Λονδίνου. — Αἱ ἑορταὶ τῆς Ρώμης διὰ τὴνJeanne d'Arc — Ἀπὸ τὸ Ταξείδι μου. — Ἡ ἐκθρόνισις τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμίτ. — Κωνσταντινούπολις. — Τιμητικὴ ἑορτὴ τοῦ Μιστρᾶλ εἰς τὸν Παρνασσόν. — Αἱ δέσποιναι τοῦ Μορέως Β' — Ἡ Γοργόνα — ΤὸΜαραμμένον κρίνον. — Εὔα Νικήτρια. — Ἡ Διάδοχος τῆς Ὁλλανδίας. — Γυναικεία κίνησις. — Θέατρον καὶ συναυλίαι. — Ἡ τριακονταετηρὶς τῆς Διαπλάσεως.

Ἀριθ. 967. Ὁ Προμηθεὺς καὶ τὸ ἱστορικὸν συνέδριον. — Τὸ αὐθόρμητον ἐν τῇ τέχνῃ. — Ὁ Μιστρᾶλ καὶ ἡ Μιρέϊγ. — Ἡ πρὸς τιμὴν τῆς κ. Δηλιγιάννη ἑορτὴ τῆς Française. — Τὸ παλάτι τοῦ ἔρωτος — Ναυάγια. — Ἡλιοβασίλεμα. — Εὔα Νικήτρια. — Τὸ Μαραμμένον κρίνον. — Τὸ ριπίδιον. — Κοινωνικὴ κίνησις. — Γυναικεία κίνησις — Θέατρον. Νοικοκυρειὸ καὶ Κουζίνα.

Ἀριθ. 968. Ὁ Ἐθνικὸς σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων. — Αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὸ Salon τῶν Παρισίων. — Ἡ πρὸς τιμὴν τῆς κ. Ν. Δηλιγιάννη ἑορτὴ τῆς Française. — Ὁ λόγος τῆς κ. Δ. Βαλσαμάκη περὶ φεμινισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα. — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. — Τὸ αὐθόρμητον ἐν τῇ δημιουργίᾳ. — Μελὲκ Χανούμ. — Ἕκτον Γυναικεῖον συνέδριον ἐν Μονάχῳ. — Εὔα Νικήτρια. — Τὸ Μαραμμένον κρῖνον. — Αἱ ἐξετάσεις τῆς Οἰκοκυρικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων. — Γυναικεία κίνησις — Κοινωνικὴ κίνησις. — Θέατρον. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 969. Ἡμέραι μαρτυρίου. — Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου. — Ἡ λογοδοσία τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς. — Προσκύνημα στὴ Δῆλο. — Τὸ στοιχειὸ τοῦ σπητιοῦ της. — Τὸ γυναικεῖον συνέδριον τοῦ Μονάχου. — Εὔα Νικήτρια. — Τὸ Μαραμμένον Κρίνον. — Αἱ σφαγαὶ τῶν Ἀβάνων. — Θέατρον. — Γυναικεία κίνησις. — Διεθνὴς γυναικεία κίνησις. — Μετὰ δύο ἑβδομάδας. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 970. Ἐμπρὸς εἰς τὸν νεκρὸν πατέρα μου.— Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἰς Ἀθήνας.—Swiuburne Α'—Τὸ γυναικεῖον συνέδριον τοῦ Μονάχου Γ'.—Μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Ψαρῶν.—Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.— Ἡ Season τῶν Ἀθηνῶν.—Τὸ Κόνισμα.—Εὔα Νικήτρια.—Τὸ Μαραμμένον κρίνον.—Αἱ σφαγαὶ τῶν Ἀδάνων β'.—Θέατρον.—Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 971. Ἐργάται καὶ Ἐργάτιδες.—Swiuburne Β'.—Τὸ γυναικεῖον συνέδριον τοῦ Μονάχου Δ'.—Πολιτικὴ κατάστασις. — Ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ ζωή.—Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.—Τὸ Κόνισμα Β'.— Εὔα Νικήτρια.— Τὸ μαραμμένον κρίνον.— Μία ἡρωΐς τοῦ 1870.—Γυναικεία κίνησις.—Θέατρον —Βιβλία.—Λουτρὰ Ὑπάτης. — Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 972. Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων μητέρων.— Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου.—Διὰ τὰς συζύγους.—Τὸ μικρὸν Ceiue τῆς Carmen Lylva. — Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.—Στὶς δόξες.— Ἡ παρθενικὴ σύζυγος.—Εὔα Νικήτρια.—Τὸ μαραμμένον κρίνον.—Πρόγραμμα τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλληνίδων μητέρων.—Πατριωτικαὶ Δωρεαί. — Γυναικεία κίνησις.— Ἀπὸ τὴν μόδα.—Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 973 Τὸ Σωματεῖον τῶν Ἀρχόντων.— Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου —Πόθος καὶ πόνος.— Ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ σπιτιοῦ. Στὴ ποδιά μου. Στὸ σπίτι μου, Μέλπως (ἀπὸ τὸν «Νουμᾶν») —Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.— Ἡ Ρουμελιώτισσα χωρική. — Εὔα Νικήτρια —Αἱ τηλεφωνήτριαι.—Τὸ ἀναρρωτήριον τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων —Τὸ Μαραμμένον κρίνον.—Πολιτικὴ ζωή.— Ἀπὸ τὸ γυναικεῖον συνέδριον τοῦ Λονδίνου—Θέατρον.—Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 974. Ἡ πληγωμένη πατρίς. — Αἱ γυναῖκες εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ ἀέρος.— Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.—Μαθήματα διὰ τὰς μητέρας.—Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.—Τῆς Δασκάλας τὰ μάγια.— Εὔα Νικήτρια.—Τὸ μαραμμένον κρίνον.— Ὁπλισμὸς καὶ ἐνδυμασία τῶν Κρητῶν.—Πολιτικὴ κίνησις.— Ἡ ψῆφος τῶν γυναικῶν εἰς τὴν Γαλλίαν.— Γυναικεία κίνησις.—Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 975. Ὁ Ἐνθικός μας.— Ὁ λόγος τῆς κυρίας Γρίβα Α'.—Ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν Ὀνείρων Α'.— Ἀπὸ τοὺς ὕμνους Σολωμοῦ.—Εἰς τὸν θάνατον τοῦ Μπάιρον.—Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.— Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.— Ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τῆς Ἀργυρούλας.—Ψεύτικο στεφάνι.—Ξέναις ἔγνοιαις. —Εὔα Νικήτρια.—Τὸ μαραμμένον κρῖνον.—Βιομηχανικὸν Συνέδριον.—Πολιτικὴ κίνησις.—Κοινωνικὴ ζωή.—Γυναικεία κίνησις.—Νοικοκυρειὸ καὶ κουζίνα.

Ἀριθ. 976. Αἱ γυναῖκες καὶ τὸ οἰνόπνευμα.— Ὁ λόγος τῆς κ. Γρίβα Β'.— Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου. —Στὸ δρόμο τῆς ζωῆς.—Ἀπὸ τοὺς ὕμνους τοῦ Σολωμοῦ, Στὸν θάνατον τοῦ Μπάιρον.—Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.— Ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν ὀνείρων Β'.— Τὸ θῆλυ.— Εὔα Νικήτρια. —Τὸ Μαραμμένον κρίνον.— Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἀσύλου τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης.—Σάλμα Λαγκερλώφ.—Πολιτικὴ κίνησις.— Ἀρχαιολογικά.—Νέα καλλιτέχνις. — Γυναικεία κίνησις.—Τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου.

Ἀριθμ. 977. Νόμος κατὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν λευκῶν (Κ. Παρρέν).—Κρουμπάχερ. Α'. (κ. Κωστῆ Παλαμᾶ).—Ἡ δικαία κρίσις (κ. Δόμνας Ι. Ἰωσηφίδου).— Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου: Ἡ Στρέζα (κ. Κ. Παρρέν).— Ὁ βαθύτερος πόνος (κ. Ἀργυρῶς Σακελλαρίου).—Εἰς τὸν θάνατον τοῦ Μπάιρον Γ'. (ἀπὸ τοὺς Ὕμνους τοῦ Σολωμοῦ).—Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας (Ναυσικᾶς τῆς Φιλαρχαίου).—Ἔργα καὶ λόγια (κ. Κ. Παρρέν).—Τὸ Βραχιόλι (κ. Γρ. Ξενοπούλου.—Τὸ οἰνόπνευμα καὶ αἱ γυναῖκες (κ. Κ. Παρρέν).—Εὔα Νικήτρια.—Τὸ μαραμμένον κρίνον (κ. Κ. Παρρέν).—Συμβουλαὶ πρὸς τὰς μητέρας.— Πολιτικὴ κίνησις.—Προεσπερὶς ἑταιρίας δραματικῶν συγγραφέων.— Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Jules Bois. —Βιβλία.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1909

Αἱ κ. κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου, Ναυσικᾶ ἡ Φιλάρχαιος, Ἀμαλία Βαλσαμάκη, Ἰωάννα Μίσμε καὶ αἱ δεσποινίδες: Εἰρήνη Νικολαΐδου, Καλλιρρόη Ἀδαμιάδου, καθηγήτρια τῆς Φιλολογίας, Ἀνθὴ Βασιλειάδου ἰατρός, Κατίνα Ἠλιακοπούλου καὶ Μυρσίνη Κλεάνθους καθηγήτριαι τῆς Φιλολογίας, Μαρία Πινέλη, Χαρίκλεια Καμβουκίδου, Ἀλεξάνδρα Ρίτσου, Ἀγλαΐα Τυφαρίδου.

Τῆς κ. Κ. Παρρέν ἐδημοσιεύθησαν κύρια ἄρθρα, ταξείδια, μελέται διάφοροι καὶ τὸ μυθιστόρημα *Μαραμμένον κρίνον*.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1909 τῶν μεγάλων μας Φωσκόλου καὶ Σολωμοῦ τῶν νεωτέρων κ.κ. Κωστῆ Παλαμᾶ, Μιλτ. Μαλακάση, Ἀνδρέα Καρκαβίτσα, Γρηγορίου Ξενοπούλου, Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη, Ἀργύρη Ἐφταλιώτη, Πολυβίου Δημητρακοπούλου, Πλάτωνος Ροδοκανάκη, Ἀδ. Ἀδαμαντίου καὶ τῆς ἀλησμονήτου Ἀλεξάνδρας Παπαδοπούλου.